

Plán péče o přírodní rezervaci Studenčany

na období
2025–2044

JEDNA
PŘÍRODA

Spolufinancováno
Evropskou unií

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území.....	1
1.1 Základní identifikační údaje	1
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR	1
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	1
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	2
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany	3
1.6 Kategorie IUCN	3
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	3
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu	3
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav	3
1.8 Cíl ochrany	4
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	5
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů	5
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů.....	9
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti.....	12
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti	13
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy	20
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch.....	20
2.4.1 Základní údaje o lesích na lesních pozemcích	20
2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích.....	21
2.4.4 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky	21
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup.....	22
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize.....	24
3. Plán zásahů a opatření	25
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	25
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání.....	25
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	31
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností.....	32
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu.....	32
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území.....	33
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností.....	33
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území.....	33
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	33
4. Závěrečné údaje	34
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností).....	34
4.2 Použité podklady a zdroje informací	34
4.4. Podklady pro plán péče zpracoval.....	36
5. Přílohy.....	37

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	2273
kategorie ochrany:	přírodní rezervace
název území:	Studenčany
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	Vyhláška
orgán, který předpis vydal:	Správa CHKO Beskydy
číslo předpisu:	6/2004
datum platnosti předpisu:	30. 08. 2004
datum účinnosti předpisu:	20. 09. 2004

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj:	Moravskoslezský kraj
okres:	Frýdek-Místek
obec s rozšířenou působností:	Frýdlant nad Ostravicí
obec s pověřeným obecním úřadem:	Frýdlant nad Ostravicí
obec:	Staré Hamry, Čeladná
katastrální území:	Ostravice 2, Čeladná

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území

Katastrální území: Ostravice 2 - 754277

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN(m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
2776/1		lesní pozemek		1 951 968	202 977
2776/2		lesní pozemek		745 399	10 849
2777/13		lesní pozemek		238 109	56 215
2777/1		lesní pozemek		1 459 385	15 713
2534/5		lesní pozemek		22 153	1 134
Celkem					286 888

Katastrální území: Čeladná - 619116

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN(m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
2687/40		ostatní plocha	ostatní komunikace	2 897	358
2687/95		lesní pozemek		179 884	179 884
2687/96		lesní pozemek		53 060	53 059
2687/97		ostatní plocha	ostatní komunikace	11 758	2 176
Celkem					232 943

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo je vyhlášené.

Katastrální území: Ostravice 2 - 754277

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN(m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
2775/1		lesní pozemek		505 359	9 353
2776/1		lesní pozemek		1 951 968	101 391
2776/2		lesní pozemek		745 399	91 425
2777/13		lesní pozemek		238 109	69 856
2777/1		lesní pozemek		1 459 385	108 218
2534/5		lesní pozemek		22 153	5 161
Celkem					385 405

Katastrální území: Čeladná - 619116

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN(m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
2687/40		ostatní plocha	ostatní komunikace	2 897	2 538
2687/84		lesní pozemek		2 666 357	42 107
2687/86		ostatní plocha	ostatní komunikace	29 670	260
2687/94		lesní pozemek		249 549	117 806
2687/98		lesní pozemek		226 401	23 212
2687/97		ostatní plocha	ostatní komunikace	11 758	1 330
Celkem					187 253

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	51,9891	56,8529		
vodní plochy	–	–	zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty	–	–		
orná půda	–	–		
ostatní zemědělské pozemky	–	–		
ostatní plochy	0,2534	0,4128	neplošná půda	
			ostatní způsoby využití	
zastavěné plochy a nádvoří	–	–		
plocha celkem	52,2365	57,2685		

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park:	ne
chráněná krajinná oblast (včetně zóny):	Beskydy (1., 2., 3. zóna)
překryv s jiným typem ochrany:	CHOPAV Beskydy
mezinárodní statut ochrany:	-

Natura 2000

ptačí oblast:	PO Beskydy (CZ0811022)
evropsky významná lokalita:	EVL Beskydy (CZ0724089)

1.6 Kategorie IUCN

IV. – území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Dochované fragmenty ekosystému přirozeného karpatského lesa jedlobukového a smrkobukového lesního vegetačního stupně na jižních svazích Smrku a na ně vázaná bohatá druhová diverzita rostlinných i živočišných druhů. Posláním rezervace je rovněž umožnit přirozené procesy v lesním prostředí.

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. ekosystémy

ekosystém	podíl plochy ve ZCHÚ (%)	popis ekosystému*	kód předmětu ochrany**
L5.4 Acidofilní bučiny	65	Acidofilní bučiny , jsou zde klimaxovou vegetací, převládají na celém území kromě hlubokých žlebů a roklí. Maloplošně jde o porosty zachovalého pralesovitého charakteru (hlavně ve střední části). Marginálně jsou zastoupeny v mozaice s květnatými bučinami (4 %).	a, b (9110),
L5.1 Květnaté bučiny	17	Druhým nejvíce zastoupeným biotopem zejména v nejnižší části rezervace jsou květnaté bučiny , se zastoupením květnaté bučiny 16 % (na svazích, sutích a roklích květnaté bučiny v mozaice s L4 – suťovými lesy – cca 1%). Porosty s vyšším podílem doupných stromů jsou biotopem ohrožených šplhaviců, zejména strakapouda bělohřbetého (<i>Dendrocopos leucotos</i>), žluny šedé (<i>Picus canus</i>), omezeně i datlíka tříprstého (<i>Picoides tridactylus</i>). V území pravidelně hnízdí pušтік bělavý (<i>Strix uralensis</i>), objevuje se sýc rousný (<i>Aegolius funereus</i>). V území se nepravidelně vyskytuje jeřábek lesní (<i>Bonasa bonasia</i>). PR je součástí jádrového okrsku rysa ostrovida (<i>Lynx lynx</i>) a vlka obecného (<i>Canis lupus</i>) v masivu Smrku.	a, b (9130, 9180*)

*kód předmětu ochrany:

a = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

b = předmět ochrany překrývající se EVL/PO (v závorce je uveden kód stanoviště dle vyhl. č. 166/2005 Sb., hvězdičkou

(*) jsou označena prioritní stanoviště a druhy)

B. druhy

druh	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace	kód předmětu ochrany*
strakapoud bělohřbetý (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	EN	přírodě blízké části s převahou buku, a dostatečným podílem bukových torz	b
oměj tuhý moravský (<i>Aconitum firmum</i> subsp. <i>moravicum</i>)	VU	vysokobylinné nivy, prameniště, suťové lesy, vlhké lemy podél lesních cest, 2 oddělené populace o několika desítkách prýtlů	b

*kód předmětu ochrany:

a = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

b = předmět ochrany překrývající se EVL/PO (v závorce je uveden kód stanoviště dle vyhl. č. 166/2005 Sb., hvězdičkou (*)) jsou označena prioritní stanoviště a druhy)

**stupeň ohrožení dle červených seznamů ČR (obratlovci rostliny): EN – ohrožený, VU – zranitelný dle Grulich & Chobot (2017), Chobot & Němec (2017)

1.8 Cíl ochrany

A. ekosystémy

Ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
L5.4 Acidofilní bučiny	Ekosystém ponechaný samovolnému vývoji a odpovídající stupni přirozenosti „les přírodní“. Ve stanovištně nevhodných smrčínách s dočasným aktivním managementem úprava dřevinné skladby a struktury a poté rovněž ponechání samovolnému vývoji.	- rozloha biotopu (cca 42 ha) - rozloha ekosystému ponechaného samovolnému vývoji (42 ha) - přítomnost nejméně 50 % semenáčků či sazenic jedle a 30 % javoru a jeřábu, které nejsou poškozeny zvěří natolik, aby bylo znemožněno jejich odrůstání
L5.1 Květnaté bučiny	Ekosystém ponechaný samovolnému vývoji a odpovídající stupni přirozenosti „les přírodní“.	- rozloha biotopu (cca 10 ha) - rozloha ekosystému ponechaného samovolnému vývoji (cca 10 ha) - přítomnost nejméně 50 % semenáčků či sazenic jedle a 30 % javoru a jeřábu, které nejsou poškozeny zvěří natolik, aby bylo znemožněno jejich odrůstání

B. druhy

Druh	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
strakapoud bělohřbetý (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	Zachování vhodných podmínek na lokalitě tak, aby se jednalo o funkční potravní i hnízdní biotop.	přítomnost druhu na lokalitě
oměj tuhý moravský (<i>Aconitum firmum</i> subsp. <i>moravicum</i>)	Zachování životaschopné populace.	přítomnost nejméně 20 kvetoucích jedinců

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

Základní charakteristika území

PR Studenčany se nachází na východních a jižních svazích Smrku. Rezervace je tvořena 3 izolovanými částmi spojenými ochranným pásmem po obou stranách lesní cesty Investička od Studenčanského hřebene po Daličany. Zahrnuje jedinečné fragmenty pralesovitých jedlobučin a přírodě blízkých smrkobukových lesů.

Geologie a geomorfologie

Geologický podklad území je tvořen flyšovými komplexy slezské jednotky vnějších flyšových příkrovů západních Karpat. Nejvíce jsou zastoupeny sedimenty středního oddílu godulských vrstev (stáří apt-turon) tvořené hrubě rytmickým flyšem s mocnými lavicemi glaukonitických pískovců.

PR Studenčany leží na příkrých východních a jižních svazích horské skupiny Smrku, která náleží nejvýchodnější části geomorfologického okrsku Radhošťský hřbet, který zahrnuje kulminační pásmo podcelku Radhošťská hornatina (Demek et al., 1987). Masiv Smrku leží v centrální kulminační oblasti neotektonických výzdvihů Západobeskydského horského oblouku. Podle nejnovější morfostrukturní regionalizace Moravskoslezských Beskyd (Pánek, 2003) spadá k hrášt'ové a klenbohrášt'ové godulsko-lysohorské morfostruktuře a podjednotce sklenbohrášt' Smrku. Západně ležící kontaktní jednotku představuje hrášt' Kněhyně.

Podle geomorfologické charakteristiky (Hradecký & Pánek, 2003) tvoří osu PR dva výrazné svahové hřbety severozápadního směru vybíhající jako rozsochy od vrcholu Smrku. Přímý svah byl v důsledku vysoké energie reliéfu rozčleněn působením vodní eroze do segmentů, které jsou navzájem oddělené relativně krátkými vodními toky Kyčerova, Břestového potoka a Čeladenského potoka. Vodní toky mají velký spád (až 40°) a ústí zleva do Panského potoka. Mrazové zvětrávání bylo v periglaciálním klimatu příčinou tvorby ostrohranné sutě pokrývající např. jižní svah pod hřbetem Studenčany.

Geomorfologické zařazení území:

Soustava: Vnější Západní Karpaty, Podstava: Západní Beskydy, Celek: Moravskoslezské Beskydy, Podcelek: Radhošťská hornatina, Okrsek: Radhošťský hřbet

Hydrologie

Území spadá do hydrogeologického rajónu "3213 Flyš v mezipovodí Odry". Celá oblast leží v povodí řeky Odry a v úmoří Baltského moře. Povodí Odry má rozlohu 1 613 km², avšak v Moravskoslezských Beskydech leží jen malá část. Zde se nacházejí prameny a horní toky pravostranných přítoků Odry. Území PR je odvodňováno levostrannými přítoky Ostravice. Územím protékají vodní tok Kyčerov a Břestový potok, které u vodní nádrže Šance ústí do Velkého potoka.

Botanická charakteristika

Botanický inventarizační průzkum (Hlisnikovský, 2023) uvádí pro území celkem 149 taxonů, z čehož bylo 130 zachyceno recentně, 16 zůstalo nenalezeno a 62 bylo objeveno nově. Z druhů Červeného seznamu je zde přítomno 14 druhů, z toho v kategorii ohrožených kapradina Braunova (*Polystichum* cf. *Braunii*) a v kategorii zranitelných Oměj tuhý moravský (*Aconitum firmum* subsp. *Moravicum*) - oba druhy chráněné, v kategorii silně ohrožených.

Přítomnému typickému karpatskému lesnímu biotopu odpovídají druhy, ačkoliv leckteré jsou zaznamenávány spíše zřídka. Potvrzeny zde byly vzácnější druhy, jako jsou bika žlutavá (*Luzula luzulina*) a krtičník Scopoliův (*Scrophularia scopoli*), kaprad' Borrerova (*Dryopteris borrieri*), početnější populace zde má pryšes mandloňovitý (*Euphorbia amygdaloides*) a v potoku Kyčerov i

horská violka dvoukvětá (*Viola biflora*). Nově zaevidovány byly také jednotlivě jinak rozšířenější kaprad' rozložená (*Dryopteris expansa*) či pospolitě rořec žluťuchovitý (*Isopyrum thalictroides*). Méně obvykle jsou zde druhy pampeliška (*Taraxacum* sect. *Hamata*), podobně čím dál méně obvyklým jevem jsou staří jedinci jedle bělokorá (*Abies alba*). Četnější je výskyt kapradina laločnatá (*Polystichum aculeatum*) nebo také kyčelnice devítilistá (*Dentaria enneaphyllos*) a rozrazil horský (*Veronica Montana*). Území je minimálně kolonizováno adventivy, s pouhými čtyřmi nalezenými druhy: pcháč oset (*Cirsium arvense*), turanka roční (*Erigeron annuus*), lnice květel (*Linaria vulgaris*) a vratič obecný (*Tanacetum vulgare*), z čehož invazní povahu mají pouze první dva, z toho první především v segetálních podmínkách a ani druhý zde neohrožuje jádrové lesní biotopy.

Nejvyšší druhové diverzity dosahuje jižní část území, a to jak její jádrový segment, tak i segment přičestních biotopů. Následuje nejmenší, severní část území, kde v okolí potoka Kyčerov je výrazně vyšší diverzita, jádrovému segmentu. Nejuniformnější částí je prostřední, největší část území, ta především ve svém jádru. To je částečně dáno přirozenou charakteristikou porostů, geologickým podkladem a částečně i geomorfologií a následně typy klimaxových společenstev, ale rovněž způsoby hospodaření, kdy přirozené lesy byly místy nahrazeny sekundárními smrkovými lignikulturami.

Druhová diverzita pestřejších segmentů potoků Kyčerov a Břestový je naopak umožněna zvláště kombinací zvýšených vlhkostních poměrů s geomorfologickou 0heterogenitou, byť i zde v podstatě scházejí skalní výchozy.

Bryologický inventarizační průzkum (Mikulášková & Procházková, 2023) prokázal přítomnost 142 taxonů mechorostů, z toho 37 jätrovek a 105 mechů. V Červeném seznamu je zahrnuto 22 z nich, vesměs ukazatele přítomnosti pralesovitých porostů, v kategorii ohrožených jsou 3 – mech *Heterocladium flaccidum*, jež roste na silně zastíněných skalách a kamenech, často v blízkosti toků, a v rámci ČR se vyskytuje pouze v Krkonoších a Beskydech, jätrovka *Harpanthus scutatus*, která je v ČR nyní známa už jen z 5 lokalit a jätrovka *Lophozia ascendens*, spolu s předchozí druh mrtvého dřeva, v posledních desetiletích v Beskydech nalezena nově pouze zde. Svou druhovou diverzitou a množstvím ohrožených druhů je lokalita bryologicky velmi cenná, řadící se k územím jako je NPR Salajka a NPR Mionší. Nejcenější společenstva mechorostů se nacházejí v korytech potoků a jejich blízkém okolí, a to jak na kamenech a skalkách, tak na tlejících kmenech. Na kmenech se nacházejí unikátní společenstva specializovaných epixylických jätrovek s potenciálem osídlení i dalšími dosud nezaznamenanými vzácnými druhy. Epilitická společenstva na kamenech a skalkách podél toku hostí směsici druhů (včetně vzácných) vázaných na trvalou vlhkost prostředí a výskyt bazických prvků, což zvyšuje jejich druhovou bohatost.

Regionálně fytogeografické zařazení území (Slavík 1988):

Oblast: Oreophyticum, Kod: O, Obvod: Oreophyticum carpaticum, Kod: Karp_O, Okres: Radhošťské Beskydy, Kod: 99a,

Potenciální přirozená vegetace (Neuhäuslová 1998):

Bučina s kyčelnicí devítilistou (*Dentario enneaphylli-Fagetum*)

Suťové a roklinové lesy kolinních až montáních poloh (*Aceri-Carpinetum*, *Lunario-Aceretum*, *Mercuriali-Fraxinetum*, *Scolopendrio-Fraxinetum*)

Smrková bučina (*Calamagrostio villosae-Fagetum*)

Na území PR Studenčany byl proveden pouze velmi **orientační mykofloristický průzkum**, který již není plně aktuální (Wolfová, 2003). Tehdy bylo v rezervaci zjištěno celkem 36 druhů makromycet. Z mykologického hlediska je nejvýznamnější acidofilní jedlobučina pralesního charakteru v severní a střední části PR. Přestože horské jedlobučiny patří obecně z mykologického hlediska k poměrně druhově chudým porostům, byl zde zjištěn výskyt tří vzácnějších typických horských druhů, jako je korálovec jedlový (*Hericium coralloides*), šafránka ozdobná (*Tricholomopsis decora*) a bondarceвка horská (*Bondarzewia mesenterica*).

Zoologická charakteristika

Malakozoologický inventarizační průzkum (Myšák & Myšáková, 2021) odhalil 43 druhů terestrických plžů. Převažují přísně lesní druhy, včetně řady citlivých a na kvalitu prostředí náročných taxonů (*Acanthinula aculeata*, *Daudebardia rufa*, *Macrogastra plicatula*, *M. tumida*, *M. ventricosa*, *Oxychilus depressus*, *O. glaber*, *Platyla polita*, *Semilimax kotulae*, *Vertigo pusilla*). Do této ekologické skupiny patří i všech 8 druhů uvedených v Červeném seznamu – téměř ohrožení modranka karpatská (*Bielzia coerulans*), vřetenovka rovnoústá (*Cochlodina orthostoma*), podkornatka karpatská (*Lehmannia macroflagellata*), vrkoč horský (*Vertigo alpestris*) a nádolka nadmutá (*Vestia turgida*) a zranitelní sklovatka krátkonohá (*Daudebardia brevipes*), slimáčnice lesní (*Eucobresia nivalis*) a skelníčka karpatská (*Vitrea transsylvanica*). Tyto druhy zde také vytváří poměrně početné populace. Menší zastoupení mají vlhkomilní měkkýši vázaní na lesní prúsaky a okolí vodních toků v rezervaci (*Vitrea crystallina*, *Carychium minimum* a *C. tridentatum*). Nechybí však ani ubikvisté s širokou ekologickou valencí, kteří jsou schopni žít v lesních i bezlesých stanovištích (*Cochlicopa lubrica*, *Punctum pygmaeum* či *Vitrina pellucida*). Z měkkýšů typických pro oreofytikum byli zjištěni *Discus ruders*, *Eucobresia nivalis*, *Lehmannia macroflagellata* a *Semilimax kotulae*. Početně je zastoupena také skupina druhů s karpatským zoogeografickým rozšířením (*Bielzia coerulans*, *Macrogastra tumida*, *Vestia turgida*, *Vitrea transsylvanica* a sudetskokarpatská *Lehmannia macroflagellata*). Evropsky významné ani zvláště chráněné druhy nebyly zjištěny. Stejně tak nebyly zaznamenány žádné geograficky nepůvodní druhy. Zjištěná malakofauna zřetelně odpovídá kvalitě zdejších bukových pralesovitých porostů.

Zjištěná fauna měkkýšů na lokalitě odpovídá převládající beskydské malakofauně. Dominují v ní široce rozšířené nebo pro oblast typické lesní druhy. Tato společenstva jsou nejbohatší a nejlépe zachovaná v suťových lesích nad hluboce zařízlými koryty vodních toků a v místech lesních prúsaků a drobných prameništ'. Právě zde přetrvala přirozená dřevinná skladba s dostatkem ušlechtilých listnáčů (jasany, javory, lípy, jilmy), které vytváří pro měkkýše příznivé podmínky. Místa na méně sklonitých svazích mnohde doznala intenzivních lidských vlivů, především umělého zalesňování v podobě stejnověkových monokultur jehličnanů. Tato přeměna měla decimující účinek na místní malakocenózy, které jsou ochuzeny oproti přirozenému stavu. Vedle nejtolerantnějších druhů schopných snášet vliv acidifikace prostředí a hromadění těžko rozložitelného smrkového jehličí plného terpenů a třísila se však zachovalo několik náročnějších lesních druhů i zde, patrně díky pozitivnímu vlivu souvisle zachovalých částí.

Masiv Smrku byl v minulosti také silně zasažen imisemi. Působení imisí bylo sice dlouhodobé, ale zlomovým okamžikem se ukázal být Silvestr roku 1978, kdy došlo vlivem inverze a rychlé změny teploty, spojené s účinkem imisí z průmyslových zdrojů, k vážnému poškození a následnému odumření takřka celého lesního porostu jihozápadního svahu. Vlivem této události došlo k vymření bohaté populace kriticky ohroženého plže vřetenatec horský (*Pseudofulus varians*), který měl na jihozápadním svahu Smrku jediné známé naleziště na celé Moravě. Naštěstí území PR Studenčany zůstalo díky závětrné poloze poměrně uchráněno kalamitě. Nepřítomnost druhu *Pseudofulus varians* v PR tak může mít přirozené důvody. Bohužel však nevíme nic o malakofauně této oblasti v minulosti, neboť toto je první malakologický průzkum zde provedený.

Při **inventarizačním průzkumu saproxylického hmyzu a epigeických predátorů** (Kabátek & Konvička, 2023) bylo zaznamenáno 100 druhů brouků (zejména saproxylické druhy a střevlíkovití, doplňkově i ostatní). Z toho je 1 druh zvláště chráněný a 14 druhů je zařazeno do Červeného seznamu (2 kriticky ohrožené, 3 ohrožené a 9 zranitelných nebo téměř ohrožených). Z hlediska saproxylických brouků se jedná o významnou lokalitu Beskyd. Při déletrvajícím, intenzivnějším a za lepších podmínek probíhajícím průzkumu lze očekávat nálezy řady dalších, i velmi významných taxonů. Chráněný, kriticky ohrožený roháček jedlový (*Ceruchus chrysomelinus*), vzácný a lokální druh pralesních horských a podhorských lokalit, zde nachází podmínky k dlouhodobé existenci. Na území jde o vzácný druh, ale s velmi dobrými vyhlídkami.

Kriticky ohrožený dle Červeného seznamu je kornatec velký (*Peltis grossa*), vzácný a lokální horský druh a červotoč *Xestobium austriacum*, jeden z nejohroženějších druhů Beskyd, oba s málo početnou místní populací a nejistou budoucností z důvodu velmi omezených podmínek k vývoji souvisejících s mizením pahýlů jedlí a smrků.

Při inventarizačním **průzkumu obojživelníků** (Křenek, 2019) byly nalezeny 3 druhy, z nichž pouze mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*) zde má početnou a stabilní populaci, u skokana hnědého (*Rana temporaria*) a čolka horského (*Ichtyosaura alpestris*) je očekáván spíše pokles početnosti s malou příležitostí k rozmnožování.

Zásadním negativním jevem ve vztahu k obojživelníkům je nedostatek srážek v jarním období tj. v době kladení vajíček a vývoje larev. Několik takových let následujících po sobě může mít na populaci skokana hnědého fatální následky a stejně tak i na populaci čolka horského. Obojživelníci kladou většinou vajíčka do mělké litorální zóny, která následně vyschne a celé pokolení tak přijde v niveč. Naopak extrémní srážky spojené s povodňovými průtoky v potocích zásadním způsobem mění geomorfologický stav toku a vedou buď k jeho zanášení, nebo naopak zahloubení. Při tom může dojít k usmrcení či odnosu larev mloka skvrnitého v potocích. Suché období může mít za následek vyschnutí potočních tůň.

Druhým faktorem působícím na populace čolka horského a skokana hnědého je vysoká denzita larev šídla modrého, které mohou být velmi významným predátorem. Nakolik larvy šídla predují larvy čolků a skokanů a na jak velké larvy si „troufnou“ je nutné ověřit dalším průzkumem. Je však jasné, že populace šídla modrého je závislá na drobném vodním planktonu. Při noční kontrole bylo pozorováno po zasvěcení do vody shlukování obrovského množství drobného hnědého planktonu, na který se následně stahovaly larvy šídla modrého.

Celá oblast Smrku je na srážky velmi bohatá, ale samotný masiv absorbuje poměrně málo vody. Jedním ze zásadních negativních faktorů je hustá lesní síť, která rychle odvádí poměrně značné množství vody. Srážky transformované do podpovrchového odtoku jsou zářezy lesních cest sváděny do odvodňovacích příkopů a soustřeďovány do koncentrovaného odtoku, který je převáděn propustky a odváděn z území pryč. Toto bylo pozorováno při bouřkové situaci 20. 6. 2019. Zatímco povrchový odtok v lese byl poměrně malý, po lesních svážnicích a v jejich příkopech teklo značné množství vody. Bylo vidět, jak cesta vedoucí nad tůň odvádí vodu mimo tuto tůň a po vybudování jednoduchého hrazení na cestě začalo do tůně téci větší množství vody.

Území je poměrně málo podmáčené a není v něm větší množství pramenišť a podmáčených ploch.

Z ornitologického pohledu se jedná o velmi zajímavou lokalitu - vysoký počet zjištěných druhů ptáků je odrazem členitosti a různorodosti biotopů, jejichž výskyt je podmíněn rozdílnou nadmořskou výškou, expozicí, klimatickými podmínkami. Největší význam území z ornitologického hlediska spočívá v přítomnosti starých přirozených porostů, z nichž některé mají pralesovitý charakter. Na ně jsou vázány mnohé vzácné a ohrožené druhy ptáků, mezi které patří zejména strakapoud bělohřbetý (*Dendrocopos leucotos*), datlík tříprstý (*Picoides tridactylus*), žluna šedá (*Picus canus*), lejsek malý (*Ficedula parva*), holub doupňák (*Columba oenas*), sýc rousný (*Aegolius funereus*), puštík bělavý (*Strix uralensis*), jeřábek lesní (*Bonasa bonasia*) a tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*). Uvedené druhy spolu s datlem černým (*Dryocopus martius*), čápem černým (*Ciconia nigra*) a kosem horským (*Turdus torquatus*) jsou zařazeny mezi tzv. kritériové, pro něž byla vyhlášena oblast ochrany ptactva SPA Beskydy. Následně byla vymezena v severní části CHKO Beskydy vymezena Ptačí oblast Beskydy v rámci soustavy evropských chráněných území NATURA 2000.

Zoologická data byla doplněna údaji o výskytu dalších obratlovců z terénních pozorování zoologa Správy CHKO Beskydy Dany Bartošové. Oblast Smrku je součástí trvalého biotopu rysa ostrovida (*Lynx lynx*) a přitahuje další velké šelmy, které do Beskyd přecházejí ze Slovenských hor. Několikrát zde byl zjištěn medvěd hnědý (*Ursus arctos*) a v lesích na jižním úpatí byly pozorovány stopy vlka (*Canis lupus*).

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin, lišejníků, hub a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení *	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
ROSTLINY			
bika žlutavá (<i>Luzula luzulina</i>)		NT	v PR vtroušeně při cestě skrze S část rezervace, čteněji pak v J části, kde je i v jádru lesních porostů
<i>Heterocladium flaccidum</i>		EN	silně zastíněné skály a kameny, často v okolí potoků; v PR na spodní straně kamenů v údolí potoka Břestový a Kyčerov
hruštička menší (<i>Pyrola minor</i>)		NT	v PR zvláště podél cest dost běžný druh
kaprad' Borrerova (<i>Dryopteris borrieri</i>)		NT	v PR je druhem až překvapivě zřidkavým, vídaným pouze jednotlivě v potoku Kyčerov
kaprad' podobná (<i>Dryopteris expansa</i>)		NT	v PR vzácně jednotlivě registrována v potoku Kyčerov, ovšem snadno může být přehlížena či zaměňována za rozšířenějšího a hojnějšího hybrida s <i>D. dilatata</i> , tj. <i>D. ×ambroseae</i>
kapradina Braunova (<i>Polystichum braunii</i>)	SO	EN	v PR v potoce Kyčerov jednotlivě juvenilní rostliny, fertilní rostliny pozorovány nebyly
kapradina laločnatá (<i>Polystichum aculeatum</i>)		NT	v PR roztroušeně v S části, jednotlivě v jádru J části, hojněji v ochranném pásmu mezi S a stř. částí, zvlášť bohatě roste v betonových silničních propustcích
krtičník žláznatý (<i>Scrophularia scopolii</i>)		NT	v PR jednotlivě ve všech částech v počtu min. 20 prýtů
křížitka vystoupavá (<i>Lophozia ascendens</i>)		EN	výlučně na mrtvém dřevě; v PR na několika tlejících kmenech v údolí potoka Kyčerov, na jednom z kmenů nebývale velká populace (10×15 cm)
nivenka štitovitá (<i>Harpanthus scutatus</i>)		EN	roste vtroušeně v polštářích jiných druhů na mrtvém dřevě, velmi vzácně na vlhkých pískovcových skalách; v PR 2 rostliny na tlejícím kmeni v korytě Břestového potoka
oměj pestrý (<i>Aconitum variegatum</i>)	O		v PR na okraji lesní cesty a manipulační plochy nad SZ cípem J části
oměj tuhý (<i>Aconitum firmum</i>)	SO	VU	v PR kolem cesty v SV cípu J části, zmenšující se velmi roztroušená populace, plochy podél svážnice zarůstají, narušováno těžbou a deponií dřeva, cca 200 prýtů
oměj tuhý moravský (<i>Aconitum firmum</i> subsp. <i>moravicum</i>)	SO	VU	v PR 2 populace o nižších desítkách prýtů, a to v potoku Kyčerov a podél cesty Investičky; vysokobylinné nivy, prameniště, suťové lesy, vlhké lemy podél cesty
LIŠEJNÍKY			
<i>Biatora veteranorum</i>		EN	Typický indikátor starých lesních porostů s dostatkem přirozené kontinuity
<i>Pyrenula nitida</i>		EN	Typicky na hladké kůře starších listnatých stromů, především na kmenech buků a habrů. Často se objevuje těsně u báze stromů nebo ve stinných dutinách mezi kořenovými náběhy
<i>Thelotrema lepadinum</i>		EN	Roste jako epifyt na kůře listnatých stromů s hladkou kůrou (např. buky), vzácněji i na jehličnanech.
HOUBY			
ohňovec ohraničený (<i>Phellinus nigrolimitatus</i>)		NT	v PR v pralesovité bučině ve středním segmentu PR, na tlejícím kmeni <i>Abies alba</i>
ŽIVOČICHOVÉ			
MĚKKÝŠI			
modranka karpatská (<i>Bielzia coerulans</i>)		NT	v PR v údolí potoka a na prameništích, pod <i>Acer pseudoplatanus</i> , ojediněle
podkornatka karpatská (<i>Lehmannia macroflagellata</i>)		NT	v PR na drobných prameništích pod <i>Acer pseudoplatanus</i> , velmi ojediněle – nalezen 1 ex.

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení *	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
sklovatka krátkonohá (<i>Daudebardia brevipes</i>)		VU	v PR v suťovém lese s <i>Acer pseudoplatanus</i> , ojediněle <i>Tilia</i> spp., <i>Fagus sylvaticus</i> a v okolí tůň s <i>Acer pseudoplatanus</i> , ojediněle
skelnička karpatská (<i>Vitrea transsylvanica</i>)		VU	v PR zejména v suťovém lese s <i>Acer pseudoplatanus</i> , ojediněle <i>Tilia</i> spp., <i>Fagus sylvaticus</i> , hojně
slimáčnice lesní (<i>Eucobresia nivalis</i>)		VU	v PR v suťovém lese s <i>Acer pseudoplatanus</i> , ojediněle <i>Tilia</i> spp., <i>Fagus sylvaticus</i> , velmi ojediněle – nalezen 1 ex.
vřetenatka nadmutá (<i>Vestia turgida</i>)		NT	v PR v suťovém lese s <i>Acer pseudoplatanus</i> , ojediněle <i>Tilia</i> spp., <i>Fagus sylvaticus</i> a na drobných prameništích pod <i>Acer pseudoplatanus</i> , roztroušeně
vřetenovka rovnoústá (<i>Cochlodina orthostoma</i>)		NT	v PR v suťovém lese, na prameništích, v okolí potoka, hojně
vrkoč horský (<i>Vertigo alpestris</i>)		NT	v PR v suťovém lese s <i>Acer pseudoplatanus</i> , ojediněle <i>Tilia</i> spp. a <i>Fagus sylvaticus</i> , na padlých kmenech <i>Fagus sylvatica</i> u potoka, v bučině s <i>Picea abies</i> a <i>Acer pseudoplatanus</i> , roztroušeně
HMYZ – BROUCI			
<i>Cicones variegatus</i>		EN	druh vázaný na staré listnaté či smíšené pralesní porosty s dostatkem mrtvého dřeva, upřednostňuje staré bukové pahýly; v PR druh nachází vhodné podmínky pro dlouhodobou existenci
<i>Denticollis rubens</i>		VU	vývoj probíhá v mrtvém dřevě větších průměrů, osidluje zejména pralesovité lokality; v PR nachází vhodné podmínky pro dlouhodobou existenci
lenec <i>Dolotarsus lividus</i>		EN	druh s bionomickou vazbou na odumřelé jehličnany porostlé houbou <i>Trichaptum</i> sp.; v PR nachází momentálně poměrně dobré podmínky k vývoji, velikost populace nelze odhadnout, perspektiva druhu je na lokalitě dobrá
majka fialová (<i>Meloe violaceus</i>)	O	VU	v PR náhodné pozorování (J. Stýskala, 2016) u cesty v SV cípu J části, 1 ex.
kůrař maďalový (<i>Corticium unicolor</i>)		NT	vývoj probíhá v mrtvém dřevě; v PR velikost populace nelze odhadnout, má zde však dlouhodobou perspektivu
lesknáček <i>Ipidia binotata</i>		NT	vývoj v mrtvém dřevě, zejména stojících mrtvých jedlích a smrků, žije však i v listnácích; v PR má spíše větší populaci, podmínky pro druh jsou vhodné.
<i>Mycetophagus multipunctatus</i>			saproxylomykofágní druh; v PR zaznamenán pouze jednou, má zde dobré podmínky k vývoji díky množství mrtvého dřeva, lokalita je pro něj dlouhodobě vhodná a perspektivní
kornatec <i>Peltis ferruginea</i>		NT	vývoj v mrtvém dřevě, zejména jehličnatých stromů; v PR populace momentálně stabilní a nejspíše početná, druh zde nachází vhodné podmínky pro dlouhodobou existenci
nosatec <i>Rhyncolus elongatus</i>		NT	vývoj probíhá v mrtvém dřevě jehličnanů větších průměrů, osidluje zejména pralesovité lokality s dostatkem mrtvého dřeva; v PR druh nachází vhodné podmínky pro dlouhodobou existenci
<i>Serropalpus barbatus</i>		NT	Vývoj probíhá v mrtvém dřevě jehličnanů; v PR druh nachází vhodné podmínky pro dlouhodobou existenci
červotoč <i>Xestobium austriacum</i>		CR	jeden z nejohroženějších druhů v Beskydech, vývoj probíhá v pahýlech JD vzácně i SM, v tvrdém dřevě bez kůry; v PR nalezen pouze jeden obsazený strom, druh zde má jen velmi omezené podmínky k vývoji a budoucnost je zde značně nejistá
kornatec velký (<i>Peltis grossa</i>)		CR	vyvíjí ve dřevě stojících mrtvých JD a SM, v PR populace málo početná, druh zde nachází jen omezené podmínky k vývoji a dá se předpokládat jeho úbytek v budoucnosti související s mizením osluněných pahýlů jedlí a smrků, které upřednostňuje k vývoji

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení *	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
pýchavkovník červcový (<i>Endomychus coccineus</i>)		VU	mykofágní druh, bionomicky vázaný na mycelia a plodnice dřevokazných hub, rostoucích na starém a tlejícím dřevě, především v přírodně bohatších lesních porostech vždy s přítomností dostatečného množství mrtvé dřevní hmoty; v PR nachází vhodné podmínky pro dlouhodobou existenci
roháček jedlový (<i>Ceruchus chrysomelinus</i>)	KO	EN	vývoj ve dřevě silnějších dimenzí, které je prostoupeno tzv. červenou hnilobou, nejčastěji na JD, pokud vytvoří správnou konzistenci hniloby; v PR vzácný druh, nalezen pouze jednou, druh zde nachází vhodné podmínky pro dlouhodobou existenci
<i>Sphaeriestes aeratus</i>		VU	lokality s dostatkem mrtvého dřeva, zejména listnatého; V PR velikost populace nelze odhadnout, druh zde nachází vhodné podmínky pro dlouhodobou existenci
HMYZ – MOTÝLI			
batolec duhový (<i>Apatura iris</i>)	O		v PR náhodné pozorování 1 ex. ve stř. části u potoka Břestový (Křenek D., 2019)
OBOJŽIVELNÍCI			
čolek horský (<i>Ichthyosaura alpestris</i>)	SO	VU	v PR se rozmnožuje pouze v tůni v Z části, larvy zřejmě předovány vysokým počtem larev šídla modrého, početnost populace odhadnuta na několik jedinců, maximálně 10–20 ex. a lze očekávat postupný pokles
mlok skvrnitý (<i>Salamandra salamandra</i>)	SO	VU	v PR vázán na drobné potůčky ve stř. a V části při spodní hranici, celá PR poskytuje výborné úkryty, larvy převážně v klidných tůních, v PR má dobré podmínky; počet rozmnožujících se jedinců odhadnut na vyšší desítky až 100 ex.
skokan hnědý (<i>Rana temporaria</i>)		VU	v PR se rozmnožuje pouze v tůni v Z části, další menší místa při západní hranici (kaluže na hřebenové cestě), adult. i subadult. jedinci i v okolí vodních toků, kde se však nerozmnožují
PTÁCI			
datlík tříprstý (<i>Picooides tridactylus</i>)	SO	EN	v PR náhodné pozorování v Z cípu stř. části (Tomášek V., 2017); jehličnaté a smíšené lesy, nejlépe jedlobučiny pralesovitěho charakteru s dostatkem odumřelé dřevní hmoty
jeřábek lesní (<i>Tetrastes bonasia</i>)	SO	VU	v PR náhodné pozorování pobytočných znaků ve stř. části u potoka Břestový (Konečný A., 2017); vyhledává starší jehličnaté, listnaté a nejčastěji smíšené lesní porosty, důležitou podmínkou je bohaté keřové patro tvořené např. liskou nebo olší, jejichž semena jsou důležitou složkou jeho potravy
tetřev hlušec (<i>Tetrao urogallus</i>)	KO	CR	Zaznamenán v širší oblasti masivu Smrku, PR nabízí vhodné biotopy
krahujec obecný (<i>Accipiter nisus</i>)	SO	VU	v PR náhodná pozorování, přelet nad S částí (Křenek D., 2019); hnízdí v lesích, lesících, či hájích, hnízdo si nejraději staví na smrku
lejsek bělokrký (<i>Ficedula albicollis</i>)		NT	v PR vzácná náhodná pozorování (Tomášek V., 2024, Křenek D., 2022); hnízdí v dutinách, ve starých listnatých porostech,
holub doupnák (<i>Columba oenas</i>)	SO	VU	přirozené bučiny s doupnými stromy, 1-3páry
lejsek malý (<i>Ficedula parva</i>)	SO	VU	v PR náhodné pozorování 1 ex. ve střední části (Tomášek V., 2024), v r. 2010 napočítání 3 ex., lze usuzovat na sestupnou tendenci pop.; pralesovité porosty s převahou listnatých dřevin
puštíček bělavý (<i>Strix uralensis</i>)	KO	CR	v PR pravidelně náhodná pozorování ve všech částech (Tomášek V., 2021, Křenek D., 2019, Škroť M., 2017); obývá rozsáhlé listnaté nebo smíšené lesy obvykle pralesovitěho charakteru, k hnízdění využívá stará hnízda větších dravců
sluka lesní (<i>Scolopax rusticola</i>)	O	VU	v PR náhodné pozorování ve střední části (Křenek D., 2024); vyhledává především vlhká místa, listnaté a smíšené lesy

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení *	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
strakapoud bělohřbetý (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	SO	EN	v PR pravidelně náhodná pozorování (Křenek D., 2022, Myslíkovjan T., 2020, Tomášek V., 2019); listnaté nebo i smíšené lesy – hlavně staré bukové porosty, důležitá je přítomnost trouchnivějících nebo suchých kmenů, které slouží k stavbě hnízda, získávání potravy nebo k vokalizaci
sýc rousný (<i>Aegolius funereus</i>)	SO	VU	v PR náhodná pozorování, 2 ex. ve stř. a J části (Tomášek V., 2023); obývá starší jehličnaté a listnaté lesy, hnízdí v dutinách
žluna šedá (<i>Picus canus</i>)		VU	v PR vzácná náhodná pozorování (Křenek D., 2022); hnízdním prostředím jsou lesy všeho druhu, nejlépe pralesovitého charakteru s přítomností odumřelých stromů
SAVCI			
netopýr vodní (<i>Myotis daubentonii</i>)	SO		v PR náhodné pozorování v J části (Křenek D., 2019)
plch velký (<i>Glis glis</i>)	O	DD	v PR náhodné pozorování (akustické projevy) ve stř. části u potoka Břestový (Křenek D., 2019); druh vázaný na listnaté, případně smíšené lesy
rys ostrovid (<i>Lynx lynx</i>)	SO	EN	Součást teritoria
vlk obecný (<i>Canis lupus</i>)	KO	CR	Součást teritoria
rejsek horský (<i>Sorex alpinus</i>)	SO	VU	v PR náhodné pozorování 2 ex. (Těšík J., 2007–2015); lesní druh, obývá vlhčí stanoviště se zapojeným vysokobylinným podrostem, potravou jsou členovci a měkkýši

* podle vyhlášky č. 395/1992 Sb., v platném znění: KO – kriticky ohrožený, SO – silně ohrožený, O – ohrožený

** dle červených seznamů ČR: CR – kriticky ohrožený, EN – ohrožený, VU – zranitelný, NT či LR-nt – téměř ohrožený, LC-att – taxon vyžadující pozornost, DD – taxon, o němž jsou nedostatečné údaje, LC – málo dotčený; podle Grulich & Chobot (2017), Holec & Beran (2006), Hejda et al. (2017), Farkač et al. (2005; jen pro skupiny neuvedené v novější edici), Chobot & Němec (2017).

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

S ohledem na situování ZCHÚ ve vyšších horských polohách se zde projevují větrné polomy a také disturbance vyvolané těžkým mokřým sněhem či námrazou. V posledních letech v souvislosti s klimatickou změnou jsou zejména smrky častěji stresované suchými a horkými periodami ve vegetační době. Negativní účinky náhlých vysokých teplot v jarním období jsou nezdědky prohlubovány nedostatkem dostupné vody. Ta již s ohledem na mírný průběh zim převážně není akumulovaná ve vysoké vrstvě postupně odtávajícího sněhu.

b) biotické disturbanční činitele

V částech s vyšším podílem smrku je nejvýznamnějším biotickým disturbančním činitelem podkorní hmyz, zejména lýkožrout smrkový. Z hlediska dopadů na funkčnost a zejména biologickou rozmanitost lesního ekosystému jsou ale významnější vysoké stavy spárkaté zvěře, zejména jelení, které stále ovlivňují stav území, zejména přirozenou obnovu jedle a nedostatečně zastoupených listnáčů. Odolnost nepůvodních smrkových porostů vůči sněhovým a větrným polomům je negativně ovlivněna hnilobami kmenů po starším loupání a ohryzu jelení zvěří a také nedostatečnými výchovnými zásahy v minulosti, což mělo vliv na zkracování délky zelených korun a snížení individuální stability stromů. Individuální vitalitu a hlavně mechanickou odolnost stromů vůči větru a sněhu snižují dřevozijné houby, které jsou ale stejně jako podkorní hmyz přirozenou součástí ekosystému, v němž plní nezastupitelnou funkci především při rozkladu dřeva.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

a) ochrana přírody

K ojedinělé zachovalosti území, zejména pokud jde o mimořádnou pralesovitou jedlobučinu ve střední a severní části rezervace (zde s přechodem k suťovému lesu), významně přispěla odlehlost a obtížná přístupnost lokality s členitým terénem a prudkými svahy. Na historickém leteckém snímku z roku 1937 ale můžeme pozorovat rozsáhlé holoseče či domýtné seče nad zmlazením i na podobných svazích. Neobyčejnou krásu ale i smutný konec beskydských pralesů včetně těch na Smrku ve svých fotografiích mistrně zachytil Rudolf Janda v knize *Prales v Beskydách* (1943).

Za udržení alespoň malých zbytků pralesovitých porostů až do současnosti tak vděčíme i souhře šťastných okolností a některým místním lesníkům, kteří si naštěstí uvědomili jedinečnost posledních beskydských pralesů. Také v poválečném období mohly být zbytky přirozených lesů mnohokrát vykáceny, například po vybudování lesní cesty Investička někdy v 60. letech 20. století. Tato páteřní, nyní asfaltová, komunikace prochází celou jižní oblastí Smrku a zpřístupňuje všechny 3 části současné PR Studenčany. Po výstavbě Investičky došlo v 70. letech minulého století také k nenahraditelné likvidaci jedinečného pralesa v lokalitě Klín, zhruba zahrnující území mezi zdrojnicemi potoka Kyčerov směrem ke Klínské chatě a k Jedli, který podle porostní mapy z roku 1966 tehdy zaujímal ještě plochu desítek hektarů (počátkem 20. století to byly jen na jižní straně Smrku stovky hektarů). Trestuhodné likvidaci tzv. přestárlých porostů, které pro socialistické lesní hospodářství neměly valnou cenu, bohužel nezabránilo ani vyhlášení Chráněné krajinné oblasti v roce 1973. Uvolnění situace nastalo až po roce 1989. Vyvrcholením úsilí o ochranu jedinečných přirozených lesů na Smrku bylo vyhlášení nových přírodních rezervací Studenčany, Malý Smrk, Bučací potok a hlavně rozšíření PR Smrk v roce 2004. Stalo se tak po dohodě s tehdejším osvětleným vedením lesní správy Ostravice včele s Ing. Karlem Matulou. Území je také v překryvu s EVL (od roku 2005) a PO (od roku 2004) Beskydy.

*Kácení třistaletého smrku a jedle z pralesa na Smrku, snímky Rudolfa Jandy z knihy *Prales v Beskydách* (1943)*

b) lesní hospodářství

Vzhledem k charakteru terénu v PR, ale především s ohledem na znalosti historického vývoje na arcibiskupském lesním majetku lze předpokládat, že většina chráněného území byla kontinuálně pokryta lesem. Výjimkou je pravděpodobně hřebenová lokalita v jižní části rezervace, kde jsou staré hluboce zavětvené buky a javory, původně rostoucí soliterně, doplněné mladším smrkem z výsadby. Tato plocha mohla mít spojitost s pastvou nebo průhonem dobytka. Na historickém leteckém snímku

z roku 1937 je na hřebenu Smrku zhruba od úrovně Investičky dolů patrný velmi široký rozdělovací průsek, který mohl mít spojitost i s historickou pastvou dobytka. Rozsah odlesnění arcibiskupských lesů za účelem pastvy dobytka byl ve srovnání s Frýdeckým panstvím na Starých Hamrech (později přičleněno k Těšínské komoře v majetku Habsburků) řádově menší. Vzhledem k nedostatku pastevních ploch se však příležitostně páslo i na církevním majetku, byť na menších plochách drobných lesních louček, kolem cest, potoků a podobně. Dělo se tak především v blízkosti usedlostí místních lidí.

Z údajů historického průzkumu o hospodaření na dnešním LHC Ostravice se přímo k porostům v oblasti Smrku konkrétní údaje nevztahují. Z dostupných materiálů lze však zjistit, že do konce 18. století nebyla přirozená skladba lesů v arcibiskupských lesích výrazně měněna. Ačkoli již tehdy byly lesy lokálně velmi přetěžovány, a to především v okolí budovaných skláren. Po vytěžení většiny zásob dříví (hlavně výhřevného buku) se sklárny stěhovaly jinam. Významným zásahem do lesních porostů na Smrku, a také v prostoru dnešní PR Studenčany byla sklárna, která se v 17. a 18. století nacházela v prostoru současné enklávy Břestový, a pravděpodobně též skelná huť, která zřejmě po poměrně krátkou dobu působila ve 2. polovině 17. století někde v prostoru údolí potoka Kyčerov.

Až do objevení černého uhlí na Ostravsku bylo zapotřebí velkého množství palivového dříví také pro nedaleké hutě na výrobu železa ve Frýdlantu n. O. Pro dopravu tohoto krátkého dříví byla na vodních tocích po celém církevním majetku vytvořena důmyslná soustava plavebních nádrží – klauz. Tyto nádrže nadlepšovaly stav vody při plavení polen na drobných horských potocích.

*Prostor staré klauzy v závěru Břestového potoka nedaleko hranice střední části PR Studenčany
(foto Myslikovjan, 2004)*

Počátkem 19. století spolu s rozvojem průmyslu dochází ke zvyšující se poptávce po jehličnatém dříví. Zejména pro potřeby dolů a prudce se rozvíjející městské výstavby bylo zapotřebí velkého množství doloviny a dlouhého stavebního dříví. S objevem uhlí naopak klesá potřeba listnatého palivového dříví. V této souvislosti začíná docházet k rychlé přeměně původních jedlobukových porostů na smrkové monokultury. Umělé zásahy do obnovy porostů, zaměřené především na zvyšování podílu smrku, se zpočátku omezovaly hlavně na terénně a dopravně přístupnější lokality, takže v porostech ve vyšších polohách bočních hřebenů a na skalnatých, silně svažitých a na prameniště bohatých lokalitách se prováděla pouze občasná těžba vybraných sortimentů. Se zvyšujícím se podílem smrkových monokultur se snižovala stabilita těchto porostů, což mělo za následek zvýšené škody větrem a sněhem zhruba od konce 19. století.

Intenzivní lesnické hospodaření mělo od 19. století velký vliv na rozšíření jedle a buku na celém současném LHC Ostravice. Hospodaření tehdy bylo založeno na velkoplošných holosečích s následnou umělou obnovou smrku – zpočátku sítí, později i sadbou. Především v hůře přístupných lokalitách se uplatňovalo i přirozené zmlazení buku (jedle jen nepatrně), které se doplňovalo výsadbami smrku. Do roku 1885 se jednalo o smrk vlastní provenience, později až do roku 1937 z oblasti Jeseníků a velmi často také z Alp. Kromě toho se značná část porostů obnovovala přirozeně (Žaloudík, 1983). Jedle se obnovovala převážně přirozeně. Pro jedli (podobně i pro buk) byl ovšem s ohledem na ekologické vlastnosti – na rozdíl od smrku – velkoplošný holosečný způsob zcela nevhodný. Buk byl navíc běžně ze smrků vyřezáván; tato praxe ostatně přetrvávala v socialistickém

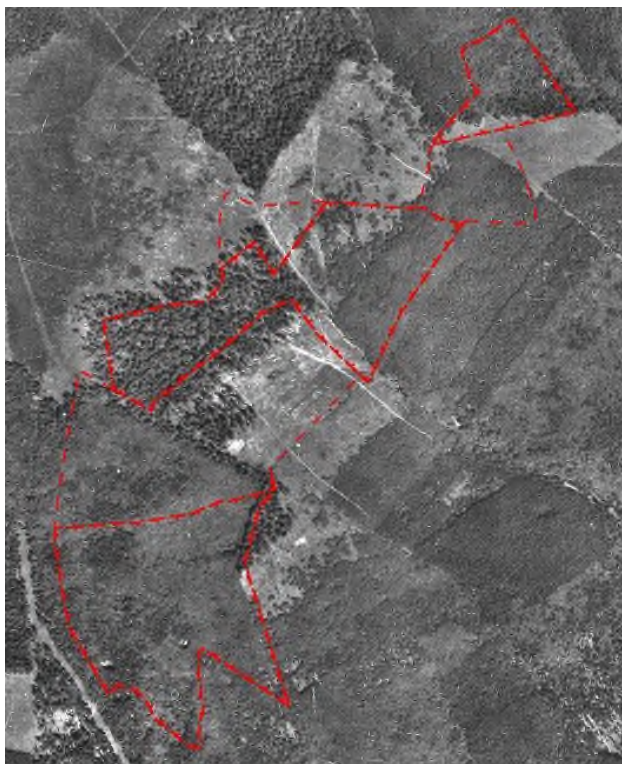
lesním hospodářství na řadě míst až do 70.–80. let 20. století. Výsledkem nastíněného způsobu hospodaření byl pronikavý pokles zastoupení jedle, méně i buku. O jak dramatickou změnu druhové skladby lesů v 19. a 20. století se jednalo, svědčí následující přehled dřevinného složení lesů na nynějším LHC Ostravice (Žaloudík, 1983):

ROK	smrk	jedle	buk	javor	ost. list.	borovice	modřín	Celkem
1840	34	34	32	+	+	+	0	100
1887	66	20	14	+	+	+	+	100
1906	76	13	11	+	+	+	+	100
1937	83	7	10	+	+	+	+	100
1965	79	3	16	1	1	+	+	100
1975	84	2	12	1	1	+	+	100
2004 *	80	2	16	1	1	+	+	100

* údaj vztažený k roku 2004 je převzat z LHP pro LHC Ostravice

Jelikož nejsou dostupná konkrétní data o historickém vývoji lesních porostů zájmového území, pro interpretaci změn v lesích byla použita série leteckých snímků z let 1937, 1961 a 1979. Tyto snímky byly zakoupeny ve Vojenském kartografickém ústavu v Dobrušce pro účely vyhotovení prvního plánu péče o PR Studenčany (Servus et al., 2003). Snímky nebyly transformovány jako ortofoto a lze je tedy použít pouze jako orientační, nikoliv přesný geografický podklad. Detailní informace o stavu lesních porostů pak lze vyčíst ze starých porostních map.

Na leteckém snímku z roku 1937, který je v překvapivě dobré kvalitě, je zřejmé, že jediný porost, u něhož je možno předpokládat přímý pralesní původ, se nachází ve středním segmentu PR Studenčany, omezeně také v severní části. Dnes se jedná o jádrové území rezervace, zahrnující především porostní skupiny 401 D 17/7 a 417 F 17/8; omezeně též na prudkém svahu s četnými prameništi pod Investičkou v 415 C 16/3b. Jsou to mimořádně cenné pralesovité jedlobučiny s věkem horní etáže okolo 300 let. Na snímku je velmi dobře patrný rozsah i rychlost likvidace pralesovitých porostů na jižních svazích Smrku.

PR Studenčany na leteckém snímku z roku 1937

PR Studenčany na leteckém snímku z roku 1961

V ostatních případech se již jedná především o mladší porosty pocházející pravděpodobně z větší části z přirozené obnovy. Dobře identifikovatelné jsou taktéž erozní rýhy způsobené vyklizováním, patrné zejména ve střední části PR nad Břestovým potokem po vykácení pralesa. Tehdejší způsob obhospodařování je patrný z rozsáhlých obnovovaných ploch holosečným způsobem.

Snímek z roku 1961 zobrazuje starší porost ve středním segmentu (východně od potoka) v poměrně kompaktních mlazinách. Je patrné, že došlo i k intenzivnějšímu podrůstání horní pralesní etáže ve středním segmentu PR.

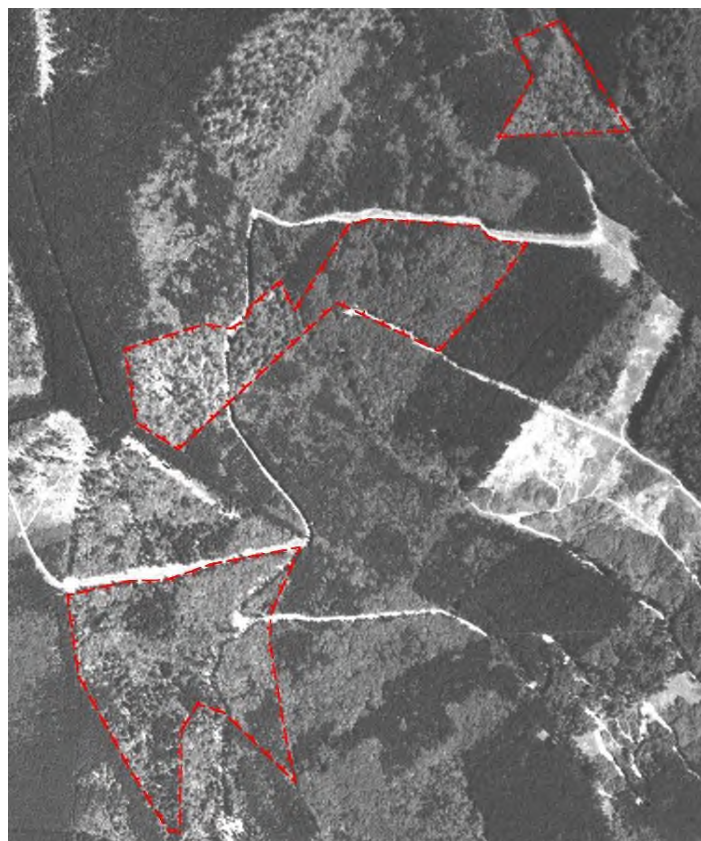

Vlevo je podle autora fotografií Dr. Rudolfa Jandy (na snímku je u stromu zřejmě jeho syn Jiří) tehdejší nejmhutnější jedle na Smrku. Stejný strom z jiného pohledu na lokalitě Peret'anky nedaleko lovecké chaty Klinská (vlevo stav v roce 1966, vpravo 1963).

Na porostní mapě z roku 1966 je nejlépe vidět rozsah jedinečného pralesovitého porostu v lokalitě Klín. Přirozený les tady navazoval přes údolí na severní segment PR Studenčany a zasahoval až do dnešní PR Malý Smrk. Jádrové území současné PR Malý Smrk v lokalitě U Suché jedle má na této mapě charakter zapojeného starého porostu. Jižně navazující prales v Klínu však byl zřetelně etážovitý a charakterem plně odpovídal mimořádně cenným přirozeným lesům na Peret'ankách nebo pod Studenčanským hřebenem v dnešní PR Smrk. Výměrou byl větší než obě lokality dohromady.

PR Studenčany na porostní mapě z let 1966–1975

PR Studenčany na leteckém snímku z roku 1971

Snímek z roku 1971 již zachycuje stav po vybudování sítě lesních cest, ať již se jednalo o páteřní komunikaci Investička, tak i o spojku z Břestového nebo lesní cestu do Grojce, která slepě končí na hranici středního segmentu PR. Došlo zde k poměrně značnému narušení lesních porostů i celého georeliéfu, jak je patrné z rozsáhlých světlých ploch.

Změna dřevinné skladby – v důsledku hospodaření došlo v minulosti ke změně dřevinné skladby. Původní bohatě diferencované smíšené lesy buku a jedle se smrkem a klenem včetně dalších vtroušených dřevin (tis, jilm, jasan, javor mléč) byly převážně přeměněny na bukové či smrkové porosty zjednodušené struktury. Jedle zůstala zachována jen v nejstarších porostních skupinách, které mají převážně pralesovitý původ (viz hlavně střední segment ZCHÚ). V území převažují bukové nebo smíšené smrkobukové kmenoviny, v nichž od doby vyhlášení rezervace díky bezzásahovému režimu významně narostl podíl tlejícího dřeva, což platí především o jižní části s vyšším zastoupením starých smrků. Tato skutečnost by mohla do určité míry nahradit nedostatek starých jedlí, resp. tlejícího jedlového dřeva, jako nezbytné podmínky pro vývoj řady vzácných druhů hub a hmyzu. Některé druhy saproxylického hmyzu primárně vázané na jedli osidlují alternativně i odumřelé dřevo smrku. Ve vzdálené budoucnosti noha desítek let by se měla nabídka jedlového dřeva postupně zvyšovat s tím, jak budou stárnout jedlové podsadby v rezervaci a jejím okolí. Přesto je situace u vzácných druhů s úzkou vazbou na hostitelskou dřevinu – zejména velké tlející kmeny se specifickými mikrostanošišti – ohrožená. Nejvzácnější „pralesní“ druhy hmyzu mají nadto většinou sníženou schopnost migrace. Pokud se na lokalitě sníží početnost hostitelské dřeviny pod nezbytné minimum a potažmo s tím i nabídka tlejícího dřeva v potřebném stupni rozkladu, populaci druhu bezprostředně hrozí vymření. Proto je nezbytné, hlavně v blízkém okolí původních pralesovitých porostů, ponechávat všechny jedle bez zásahu až do fyzického rozpadu (podobně to platí i o smrcích – viz výše).

Diverzita a početnost ohrožených druhů ptáků se naproti tomu v území zvyšuje již nyní a s rostoucím podílem doupných stromů (souší a zlomů či jen narušených stromů s dutinami nebo odumřelými větvemi) jako nezbytné složky potravních a hnízdních biotopů, by se měla ještě zlepšit. K šíření ohrožených druhů ptáků do perspektivních porostů rezervace nepochybně přispívá také přítomnost pralesovitých porostů, tvořících jádrové (zdrojové) biotopy ptáků v masivu Smrku. Staré lesní

porosty na hoře Smrk, z nichž je větší část chráněna v síti ZCHÚ, se postupně stávají nadregionálně významným centrem biologické rozmanitosti v moravských Karpatech. Tato role by se do budoucna měla ještě zvýšit při optimálním managementu lesů, které segmenty rezervací na Smrku propojují. Výhledově by pak bylo optimální integrovat jednotlivé rezervace na Smrku do jednoho velkého chráněného území.

Vážným problémem ve vztahu k bezobratlým živočichům živícím se rostlinnou potravou je ochuzení druhové pestrosti živných rostlin, což se pochopitelně promítne do biodiverzity herbivorů. Zásadní změny ve vegetaci donedávna způsobovaly přeměny květnatých a kyselých bučin na kulturní smrčiny - viz změna acidity půdního substrátu, změna světelného režimu podrostu a podobně. V PR k tomu docházelo jen omezeně, mnohem více se tak dělo v ochranném pásmu a v širším okolí před rokem 1989.

Dopravní zpřístupnění – hustá síť lesních komunikací narušila kompaktnost lesních porostů a georeliéfu. V důsledku výstavby lesních komunikací povrchová vrstva (půda, deluvia, atd.) mění své fyzikální parametry, které jsou určující pro infiltraci srážkové a dodatkové vody (zrnitost, půdní vláhota, atd.). Zhutnění cestního materiálu, popř. nahrazení původních materiálů umělým povrchem (živičné materiály), vede ke ztíženému přechodu srážkové vody do odtoku, což se může negativně projevit v nižších částech povodí zvýšenými průtoky během extrémních srážkových situací. Důležitým faktorem je i likvidace vegetačního krytu v rámci cestního tělesa. Dalším aspektem je urychlení odtoku vody z povodí následkem snížené infiltrace vody na ploše lesních komunikací. Povrch cestní sítě se stává zdrojem vody (dodatkové), která může v níže položených formách georeliéfu přispět k aktivizaci erozních procesů. Zrychlený odtok se projevuje zvýšenými průtoky v přirozených liniích odtoku, což může akcelarovat zpětnou erozi. Lesní komunikace transformují také původní průběh svahů a vytvářejí v georeliéfu stupňovitou kaskádu. Narušení svahů (podkopání dílčí části svahu) v kombinaci s povrchovou akumulací vody a zvýšeným odtokem pod cestami může akcelarovat svahové deformace. Jelikož je plocha, kterou zaujímá cestní síť v některých mikropovodích značná, lze tyto antropogenní formy georeliéfu označit za jeden z činitelů, které snižují retenční schopnost horské krajiny.

Postižení jehličnatých porostů imisemi se v širším území začalo výrazněji projevovat až v 70. letech minulého století. Stresový faktor lesních dřevin ve formě dlouhodobé imisní zátěže vyvolal snížení odolnosti porostů vůči klimatickým vlivům či biotickým škůdcům. Nejmarkantněji se to – do té doby v nevídané míře – projevilo po skokovém poklesu teplot na konci roku 1978. V kombinaci s nepříznivou imisně-klimatickou situací (inverze a nevhodné proudění větru) a teplotním šokem – během několika hodin klesla teplota až o 30 stupňů (z cca +10 K – 20 °C – došlo k akutnímu hynutí lesních porostů v hřebenových a vrcholových partiích hor. Především se to týkalo smrku, na jaře roku 1979 ale nevyrašily ani buky. Relativně brzy však došlo u listnatých dřevin k regeneraci, takže v bučinách ponechaných bez zásahu nebyly po několika letech známky poškození příliš patrné. Výrazné zlepšení imisní situace nastalo až po roce 1989 v souvislosti s útlumem těžkého průmyslu na Ostravsku, odsířením elektrárny Dětmárovice a omezením dalších zdrojů znečištění. Území PR Studenčany je oproti jiným rezervacím v Předních horách ve výhodě, protože je situováno na závětrných jižních svazích Smrku v poněkud nižší nadmořské výšce, již mimo oblast s výskytem zjevného imisního poškození dřevin. Přesto je potřeba problematiku exhalací i nadále sledovat, protože vznikají nové či zintenzivňují své účinky staré zdroje nebezpečných emisí (emise oxidů dusíku z dopravy, poškození dřevin ozónem v kombinaci s vysokými teplotami ve vegetační době a další).

c) myslivost

Vysoké stavy spárkaté zvěře se v území dlouhodobě projevují zejména selektivním okusem, který je limitující pro přirozenou obnovu nedostatečně zastoupených dřevin, tj. především jedle, javoru a jilmu. Vedle toho zejména u starších jedlí s výškou přesahující 1 m dochází k vytloukání paroží a do průměru kmene přibližně 15 cm (než si jedle vytvoří hrubší borku) také k zimnímu ohryzu kůry. Okus

zvěří se v minulosti projevoval ve zvýšené míře i na přirozeném zmlazení buku. Buky poškozované okusem však na rozdíl od jedle byly schopné dlouhodobý okus lépe snášet a přežívat v zakrslých formách.

Stabilita uměle založených smrčín je nepříznivě ovlivněna hnilobami po starším loupání a ohryzu jelení zvěří především v druhé polovině 20. století. V 90. letech minulého století postupně došlo ke snížení stavů spárkaté zvěře, takže počátkem 21. století se v oblasti Smrku dalo dokonce hovořit téměř o únosných stavech jelení zvěře. Tehdy totiž začaly odrůstat bez oplocení jedlové podsadby i výsadby na drobných holínách. K tomuto v českých podmínkách ojedinělému stavu velkou měrou přispěla i rychle se zvyšující pestrost dřevinné skladby v obnovovaných porostech. Vedle hojné přirozené obnovy buku a částečně i javoru se začala úživnost prostředí pro zvěř zvyšovat i díky intenzivním výsadbám jedle - formou podsadeb či výsadeb do kotlíků se zaváděla od počátku 90. let ve větší míře zejména na revírech Čeladná a Podolanky. Po roce 2005 pak na Smrku především formou podsadeb v režii Správy CHKO Beskydy. V této době ovšem vlivem změn v provozování myslivosti znovu narostly stavy jelení zvěře natolik, že dochází k velkým škodám na umělé, méně i přirozené obnově jedle. Vedle škod vytloukáním paroží se nově na starších jedlích objevilo i poškození zimním ohryzem a dokonce i letním loupáním kůry.

Negativním způsobem do početnosti spárkaté zvěře včetně divokých prasat zasahuje také rozsáhlé příkrmování resp. vnaďení zvěře, které probíhá na hranici PR (lokalita Jazera), nebo v blízkém okolí (vnaďiště na hřebenu nedaleko pomníku Běrského a také na Investičce nedaleko Suché jedle). Území PR Studenčany je součástí myslivecké honitby Břestový CZ8107206009.

d) rekreace a sport

Zatížení území PR turistikou lze dosud považovat za relativně únosné. Zvláště chráněným územím neprochází značené turistické cesty, jen jižním segmentem po zpevněné lesní cestě vede z Podolanek na úbočí Smrku trasa málo frekventované naučné stezky Wolfram (podle partyzánské skupiny západního odboje, která působila na Smrku).

Příležitostný pohyb osob (turistů, cyklistů a v zimě běžkařů či lidí na sněžnicích) po lesní cestě Investička zatím nepředstavuje významný rizikový faktor, byť se v posledních letech zvyšuje. V současnosti s rostoucím tlakem na sportovně-rekreační využívání Beskyd významněji roste i návštěvnost Smrku, hory, na níž byl dosud převážně klid. Zájem návštěvníků se zaměřuje hlavně na vrcholové partie Smrku, kam vedou přístupové turistické cesty z Ostravice a Čeladné. Mimo jiné také z důvodu kvalitnějších mapových podkladů a GPS navigací, ale také značnému rozšíření různých elektrokol a koloběžek lidé využívají častěji i sítě neznačených lesních cest v jižních partiích Smrku. Toto se pravděpodobně ještě zhorší s tím, jak se koncem roku 2025 dokončila nezbytná oprava páteří lesní cesty Investička.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

- Území PR Studenčany patří dle § 8 odst. 2, písm. a) do kategorie lesa zvláštního určení – lesy v prvních zónách chráněných krajinných oblastí a lesy v přírodních rezervacích a přírodních památkách.
- Přírodní rezervace je součástí lesního hospodářského celku (LHC) BOO Ostravice, pro který je aktuálně zpracován nový desetiletý lesní hospodářský plán (LHP) s očekávanou platností od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2034.
- Přírodní lesní oblast 40 – Moravskoslezské Beskydy s platností oblastního plánu rozvoje lesa (OPRL) do roku 2040.
- Nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit v platném znění: Evropsky významná lokalita (EVL) Beskydy.
- Nařízení vlády č. 687/2004 Sb., kterým se vymezuje Ptačí oblast Beskydy.
- Regionální akční plán pro tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus*) v Beskydech, 2017.
- CHOPAV Beskydy – nařízení vlády ČSR č. 40/1978 Sb.
- Plán péče pro CHKO Beskydy na období 2019–2028.
- Souhrn doporučených opatření o EVL Beskydy, schválený v roce 2021.
- Územní plán Čeladná, územní plán Staré Hamry.

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích na lesních pozemcích

Přírodní lesní oblast	40 – Moravskoslezské Beskydy
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	714501 - BOO Ostravice
Výměra LHC (zařizovacího obvodu) v ZCHÚ (ha)	52,24
Období platnosti LHP (LHO)	01. 01. 2025 – 31. 12. 2034
Organizace lesního hospodářství	Biskupství ostravsko-opavské, Biskupské lesy, Lesní správa Ostravice

Přehled výměr a zastoupení souborů lesních typů

Soubor lesních typů (SLT)*	Název SLT	Přirozená dřevinná skladba SLT	Výměra (ha)	Podíl (%)
5B	bohatá jedlová bučina	BK 5–7, JD 3–5, JV 1, JS, LP, JLH, TR, SM	6,62	12,68
5F	svěží kamenitá jedlová bučina	BK 5–7, JD 3–5, JV 1–2, LP, JLH, SM, TS	11,14	21,33
5S	svěží jedlová bučina	BK 5–7, JD 3–5, JV, LP, SM	22,02	42,15
5U	úžlabní jasanová javořina	JV 1–3, JS 1–3, BK 1–3, JD 1–3, JLH, SM, LP, OL, TS	0,54	1,04
5V	vlhká jedlová bučina	BK 4–6, JD 3–5, KL 1, JS, JLH, LP, JVM, OLL, OLS, SM	0,22	0,42
6F	svěží kamenitá smrková bučina	BK 3–5, JD 1–3, SM 1–3, KL 1–2, JLH, TS	2,18	4,17
6S	svěží smrková bučina	BK 3–5, JD 1–3, SM 1–3, KL	9,48	18,15
6V	Vlhká smrková bučina	BK 3–5, SM 1–3, JD 1–3, KL 1, JS, JLH, OLL, OLS	0,03	0,06
Celkem			52,24	100

*) Přirozená skladba stanovena dle OPRL 40 – ÚHÚL Brandýs n. L., pobočka Frýdek – Místek, 2020

**) Výměry SLT jsou získány z digitální vrstvy typologie (OPRL 2020) – http://geoportal1.uhul.cz/wms_oprl/

Přílohy:

T1 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

M4 – Lesnická mapa typologická

M5 – Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů

2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

PR Studenčany zasahuje do pramenné oblasti bystřinných vodních toků Kyčerov a Břestový potok.

Název vodního toku	Kyčerov
Číslo hydrologického pořadí	2-03-01-0100
Úsek dotčený ochranou (řkm od–do)	3,4–3,7
Charakter toku	lososový
Příčné objekty na toku	-
Manipulační řád	-
Správce toku	Lesy ČR, s. p., Správa toků – oblast povodí Odry
Správce rybářského revíru	-
Rybářský revír	-
Zarybňovací plán	-

Název vodního toku	Břestový
Číslo hydrologického pořadí	2-03-01-0100xxx
Úsek dotčený ochranou (řkm od–do)	2,4 – 2,9
Charakter toku	lososový
Příčné objekty na toku	-
Manipulační řád	-
Správce toku	Lesy ČR, s. p., Správa toků – oblast povodí Odry
Správce rybářského revíru	-
Rybářský revír	-
Zarybňovací plán	-

2.4.4 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Mimo lesní pozemky se v území nachází pouze dvě lesní odvozní cesty a sice Investička, která prochází zhruba po vrstevnici celým jižním úbočím Smrku a cesta z ní odbočující dolů přes Jazera směrem k Paluchu. Jedná se o páteřní lesní komunikace (zejména Investička) nezbytné k lesnickému hospodaření v okolních porostech, proto se nadále počítá s jejich opravami a běžnou údržbou (beze změny povrchu), a to v termínech mimo dobu hnízdění tetřevovitých a vyvádění mláďat savců.

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup

A. Ekosystémy

ekosystém:	L5.4 Acidofilní bučiny	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha biotopu (cca 42 ha)	V současnosti dosahuje biotop výměru cca 34 ha, lze však předpokládat jeho rozšíření aktivním managementem a úprava dřevinné skladby a struktury.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zlepšující se
rozloha ekosystému ponechaného samovolnému vývoji (42 ha)	V současnosti je již rozhodující část území ponechána samovolnému vývoji (k roku 2025 to je cca 37 ha). Naplnění cíle 100 % se předpokládá již v době platnosti nového (tohoto) plánu péče.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zlepšující se
přítomnost nejméně 50 % semenáčků či sazenic jedle a 30 % javoru a jeřábu, které nejsou poškozeny zvěří natolik, aby bylo znemožněno jejich odrůstání	I přes dílčí a lokální zlepšení situace jsou škody spárkatou zvěří hlavním limitujícím faktorem úspěšné obnovy lesa v celé škále stanovištně původních dřevin.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zlepšující se

ekosystém:	L5.1 Květnaté bučiny	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha biotopu (10 ha)	V současnosti dosahuje biotop již zhruba požadovanou výměru.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
rozloha ekosystému ponechaného samovolnému vývoji (10 ha)	V současnosti je již celý biotop ponechán samovolnému vývoji tzn. indikátoru bylo dosaženo.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
přítomnost nejméně 50 % semenáčků či sazenic jedle a 30 % javoru a jeřábu, které nejsou poškozeny zvěří natolik, aby bylo znemožněno jejich odrůstání	I přes dílčí a lokální zlepšení situace jsou škody spárkatou zvěří hlavním limitujícím faktorem úspěšné obnovy lesa v celé škále stanovištně původních dřevin.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zlepšující se

Prioritním cílem ochrany PR Studenčany v uplynulých dvaceti letech od vyhlášení bylo zachování či zvýšení biodiverzity lokality a postupná rekonstrukce stanovištně nevhodných porostů s maximální podporou nedostatečně zastoupené jedle. Nejcennější části PR, tzv. jádrové porosty byly ponechány samovolnému vývoji bez jakýchkoli zásahů, včetně neprovádění nahodilých těžeb. Výjimkou byla ochrana náletu a jedlových podsadeb před okusem spárkatou zvěří.

V uplynulých 20 letech byla jedle vnášena do středního a jižního segmentu. Na obou místech došlo k prosvětlení porostu výběrem části smrků při maximálním uvolnění všech listnáčů. Narušil se kompaktní zápoj a podpořila příznivější struktura porostu výběrem smrků středních dimenzí. Následně bylo na lokalitách po těžbě podsazeno 4 500 jedlí ve středním segmentu rezervace v nynějších porostních skupinách 416 A 11 a 416 A 13/2 a několik tisíc jedlí také v jižním segmentu

v současné porostní skupině 418 C 14b/7/2 v jižním segmentu ZCHÚ. Zde proběhla záhy po vyhlášení rezervace výrazná redukce smrku v uměle založených skupinách (nynější etáž 7) s maximálním uvolněním korun všech přimíšených listnáčů a jedle. Odstranění smrku bylo nejintenzivnější na kontaktu s přírodě blízkým starým porostem, kde je již nyní hojná přirozená obnova buku. Následně byla do míst bez dřevinného náletu podsazena jedle. K výsadbám byl použit autochtonní sadební materiál. Následně už zde probíhají pouze přirozené procesy, tzn. hlavně regulace výškového přírůstu jedlí nerovnoměrnou dostupností limitujícího ekologického zdroje = světla, čímž se vytváří členitá struktura ve stejnou dobu založeného jedlového porostu. Tento žádoucí efekt významně podporují disturbance v horní stínící etáži, kde v důsledku žíru kůrovců, větru či sněhu odumírají jednotlivé stromy či malé skupiny a odumřelé dřevo následně pádem zlepšuje strukturu porostu – individuální stabilitu jedinců spodní etáže.

Odrůstající jedle z podsadby v jižní části PR Studenčany (vlevo), mohutná jedle z jádrové pralesní části středního segmentu rezervace pod Investičkou (uprostřed) a jilm horský ze střední etáže tamtéž (vpravo).

Ve střední části rezervace pak ještě bylo provedeno vylepšování podsadby po prvotní decimaci zvěří, a to již formou skupinové podsadby v hloučcích do světlín. Dvě větší plošky s výsadbou pod Investičkou zde byly následně i oploceny. Mimo oplocení byly terminální vrcholy jedlí chráněny proti okusu zvěří ovazem ovčí vlnou, později výhradně nátěrem repelenty (např. versus), které prokázaly vyšší účinnost.

Kromě toho byly zpočátku ve střední pralesovité části ZCHÚ individuálně chráněny před okusem zvěří kovovými klecemi také jedlové semenáčky. Kovové klece se později z důvodu značné deformace materiálu a tím i samotných jedlí těžkým sněhem, z lokality odstranily. K ochraně starších jedlí proti loupání a ohryzu kůry byla v jižním segmentu v roce 2025 část nejperspektivnějších jedlí natřena repelentem Wöbra. Ochrana proti vytloukání paroží je ale bez mechanického zajištění jedle oplocením nemožná. Určitou naději lze spatřovat ve zvýšeném množství ležícího tlejícího dřeva – především smrků, které ve větším množství zhoršují přístup zvěří ke dřevinám. Na zemi ležící stromy s větvemi nebo jejich části zároveň významně zvyšují potravní a úkrytovou kapacitu prostředí pro mnoho druhů živočichů, např. tetřeva a jeřábka.

Perspektivně je ale potřeba jediné – docílit takového stavu jelení zvěře (srnčí je, zdá se, částečně regulována rysem a hlavní problém v území nepředstavuje), které budou únosné pro lesní prostředí a umožní přirozenou i umělou obnovu a odrůstání všech původních dřevin.

V roce 2025 byla pokusně oplocena malá část jádrové pralesovité jedlobučiny ve středním segmentu rezervace v porostní skupině 417 F 17/8. Použito bylo trvanlivé celokovové oplocení, opatřené zradidly proti usmrcení ptáků (pásky z plachtoviny). Vybrána byla relativně dobře přístupná a přehledná lokalita pod Investičkou tak, **aby bylo možné oplocení s obvodem 150 m a výškou 160cm (případně 200 cm) pravidelně a snadno kontrolovat, což je zásadní podmínka pro budování trvalejších oplocenek** (v pralese padají suché větve či celé stromy i za bezvětří a pokud by nebyla

zajištěna rychlá oprava poškozeného plotu, vniknuvší zvěř by chráněné jedle brzy zdecimovala). Pokud bude vše organizačně dobře zajištěno, pak je tedy na lokalitě nyní jedinečná možnost **dlouhodobého monitoringu vlivu zvěře na odrůstání především jedlového náletu**, a to srovnáním plochy trvale oplocené s neoplocenou.

Podobně byla zhruba ve stejném místě, ale již v ochranném pásmu ve svahu nad Investičkou postavena rovněž celokovová oplocenka s obvodem 150 m, ale výškou 200 cm a zradidly proti nárazu ptáků z přírodní juty, určená zejména k ochraně přirozeného zmlazení jilmu horského (nedošlo zde k žádné k výsadbě) – nyní téměř soliterně rostoucího starého stromu na suťovém prameništi v současné porostní skupině 401 B 1c.

V porostech mimo pralesní části do roku 2003 v podstatě standardně obhospodařovaných, došlo během uplynulých 20 let k výraznému zvýšení podílu odumřelého dříví v souvislosti s upuštěním od realizace nahodilých těžeb listnáčů a jedle či ponecháváním starých smrkových souší. Dle doporučení odborných průzkumů (např. Wolfová, 2003) nebyly odkorňovány také jednotlivé ležící vývraty a zlomy smrku – viz např. ve smíšených částech v jižním segmentu ZCHÚ.

B. druhy

druh:	strakapoud bělohřbetý (<i>Dendrocopos leucotos</i>)		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
přítomnost druhu na lokalitě	Opakovaně zaznamenaná přítomnost včetně hnízdění.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	

druh:	oměj tuhý moravský (<i>Aconitum firmum</i> subsp. <i>moravicum</i>)		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
přítomnost nejméně 20 kvetoucích jedinců.	Zaznamenaná přítomnost desítek kvetoucích jedinců.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Kolize zájmů ochrany přírody se nepředpokládají.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání

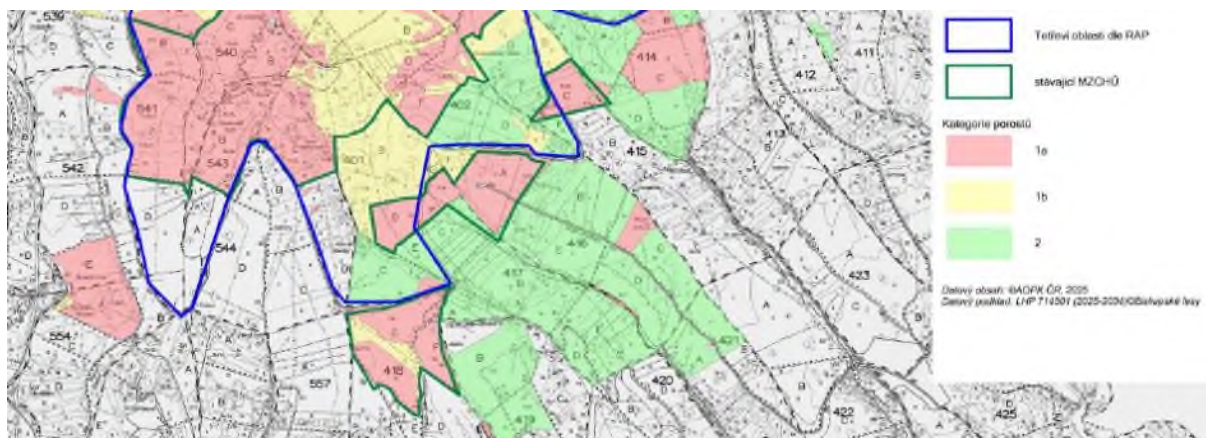
a) péče o lesní ekosystémy na lesních pozemcích

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

Číslo směrnice	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	
1	Les zvláštního určení		
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin			
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)		
5B	BK 5–7, JD 3–5, JV 1, JS, LP, JLH, TR, SM		
5F	BK 5–7, JD 3–5, JV 1–2, LP, JLH, SM, TS		
5S	BK 5–7, JD 3–5, JV, LP, SM		
5U	JV 1–3, JS 1–3, BK 1–3, JD 1–3, JLH, SM, LP,OL, TS		
5V	BK 4–6, JD 3–5, KL 1, JS, JLH, LP, JVM, OLL, OLS, SM		
6F	BK 3-5, JD 1-3, SM 1-3, KL 1-2, JLH, TS		
6S	BK 3-5, JD 1-3, SM 1-3, KL		
6V	BK 3–5, SM 1–3, JD 1–3, KL 1, JS, JLH, OLL, OLS		
Porostní typ A		Porostní typ B	
SMRKOVÝ s bukem		SMÍŠENÝ	
Základní rozhodnutí			
Hospodářský způsob (forma)		Hospodářský způsob (forma)	
- (Účelový výběr)		- (Samovolný vývoj)	
Obmýtlí	Obnovní doba	Obmýtlí	Obnovní doba
fyzický věk	nepřetržitá	fyzický věk	nepřetržitá
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty			
Dosáhnout zastoupení všech dřevin přirozené dřevinné skladby, zvýšit celkovou stabilitu porostů, zajistit příznivou prostorovou a věkovou strukturu porostů. U porostů s převahou SM zajistit výchovou a způsobem obnovy změnu dřevinné skladby ve prospěch přirozené.		Dlouhodobým cílem je kontinuální obnova porostů formovaná pouze přírodními procesy. Lesní porost se bude nadále vyvíjet bez jakýchkoli hospodářských zásahů pouze s omezením škod zvěří v režimu samovolného vývoje lesa.	
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií			
V kulturních smrčínách využívat přirozeně vzniklé světliny po disturbancích k vnášení nedostatečně zastoupených dřevin přirozené dřevinné skladby – hlavně jedle, na živnějších stanovištích také javor, jilm, tis. Snaha o vytvoření věkově i druhově diferencovaných porostů vedoucí k postupnému zvyšování podílu jádrových porostů. Zásadně ponechávat doupné stromy. Šetřit okrajové nárosty jívky, JR, BR.			
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu			

Podpora přirozené obnovy, v případě umělé obnovy jamková sadba. Podíl MZD: min. 60 % BK, JD, JV, JS, JLH, LP, KL Při umělých obnovách používat autochtonní sadební materiál, tzn. vypěstovaný ze sběrů (případně vyzvednutý přímo v rezervaci - BK) nebo u početně málo zastoupených dřevin či úplně chybějících z nejbližších geneticky vhodných porostů z obdobných přírodních podmínek (lesního vegetačního stupně). Pomístně je možné zrašňování půdy pro zlepšení podmínek pro přirozenou obnovu. BK vysazovat do skupin v hustším sponu. U JD preferovat rovněž skupinovou podsadbu v hloučcích, ostatní cenné listnáče a tis i jednotlivě. KL podporovat z přirozené obnovy. Při obnově porostu SM pouze z přirozené obnovy, umělé zalesnění pouze ze stanovištně vhodných dřevin podle SLT.		V rámci péče o přirozeně obnovené nálety a nárosty je přípustná pouze mechanická ochrana proti škodám zvěří (individuální ochrana nebo oplocování souvisejících přirozeně obnovených ploch), případně ochrana před zvěří s pomocí repelentů. Z hlediska mysliveckého hospodaření není přípustné v PR umísťovat jakékoli příkrmovací myslivecké zařízení, včetně slanisek.
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)		
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově
všechny SLT	BK, JD, KL, JS, JLH, LP JD - výsadba do menších skupin (15–20 jedinců) v hustším sponu cca 0,7 x 0,7 m.	
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií		
Ožínání buřeně dle potřeby; ochrana proti zvěři – mechanická (oplocenky včetně zradidel, individuální ochrana – drátěné oplůtky, kovové klece) kombinovaná s repelentními přípravky, případně jinými materiály (ovčí vlna). Soustředit se na ochranu jedle a méně zastoupených listnáčů (hlavně jilmu). JD vyžaduje chránit před zvěří i ve stadiu mlazin – tyčovin. Při prořezávkách preference příměsi CDS. Podporovat vtroušené dřeviny. <u>Prořezávky:</u> 2× do 10-ti let, prořezávku zaměřit na úpravu druhové skladby podporou přimíšených MZD a zlepšení podmínek pro tetřevovité ptáky. <u>Probírky do 40 let:</u> interval zásahu 10 let, úrovněvé zásahy ve prospěch vybraných cílových dřevin. Nadále podporovat vtroušené dřeviny, především cenné listnáče a JD.		
Opatření ochrany lesa včetně doporučených technologií		
Minimalizovat narušení půdního krytu. Těžbu a přibližování dříví provádět za vhodných klimatických podmínek od srpna do listopadu s ohledem na rušení tetřevovitých ptáků. Udržovat vhodný zápoj a kryt půdy. Ochrana proti škodám zvěří.		
Provádění nahodilých těžeb včetně doporučených technologií		
Mimo jádrové nejceennější porosty lze pouze kácet aktivní kůrovcové souše a stromy ohrožující bezpečnost osob na turistických stezkách nebo lesních komunikacích (blíže viz výňatek z rozhodnutí Správy CHKO Beskydy k LHP). Vyloučeno použití biocidů (ochrana entomofauny).		
Poznámka		
Využití geograficky nepůvodních dřevin se nepřipouští.		

Management lesních porostů v PR Studenčany je stejně jako v masivu Smrku potažmo na celém církevním majetku v rámci CHKO Beskydy řešen v komplexním rozhodnutí Správy CHKO Beskydy, kterým se stanovují pro vlastníka lesa v konkrétních porostních skupinách všechna omezení ochrany přírody. Tato omezení byla převzata do LHP pro Biskupství ostravsko – opavské na území Lesní správy Ostravice. Závazné rozhodnutí Správy CHKO Beskydy nově řeší nejen úmyslné těžební zásahy, ale i pravidla pro nahodilé, tedy neplánované těžby a je mimo jiné také podkladem pro vyplácení náhrady újmy za omezení lesnického hospodaření.

Omezení ochrany přírody v lesních porostech celého masivu Smrku dle rozhodnutí Správy CHKO Beskydy k novému LHP pro LHC BOO Ostravice s platností od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2034. Rámcové vysvětlení k jednotlivým kategoriím:

- 1a (červená) – ponecháno samovolnému vývoji bez úmyslné i nahodilé těžby a přibližování dřeva
- 1b (žlutá) – směřuje k bezzásahovému režimu, umožněna pouze opatření ve prospěch ochrany přírody, případně nahodilé těžby pro kůrovce atraktivní dřevní hmoty smrku
- 2 (zelená) – nepasečné lesnické hospodaření s uplatněním výběrných principů, tzn. bez vzniku holin i plošného domýcení horního patra dřevin nad zmlazením

Díky intenzivním náročným jednáním s vedením biskupských lesů i jednotlivými revírníky se podařilo dohodnout významné rozšíření plochy lesů ponechaných samovolnému vývoji. Z mapy je patrné, že v masivu Smrku nově výrazně přibýlo lesů ponechaných samovolnému vývoji a také porostů, které k plnému uplatnění přirozených procesů směřují. Na Smrku se tak postupně naplňuje ambiciózní ochranný cíl, tj. vytvoření velmi rozsáhlého biocentra o velikosti mnoha set hektarů, které zabezpečí ochranu biodiverzity v celé šíři hlavních lesních biotopů Beskyd 5. – 8. LVS. Přírodní rezervace Studenčany s převládajícími bezzásahovými lesy středních poloh je již nyní základním prvkem této oblasti beskydské divoké přírody nadregionálního významu.

V samotné PR Studenčany se v novém plnu péče i LHP počítá s dočasným aktivním managementem ještě v mladších porostech s převahou smrku v jižním segmentu ZCHÚ, kde se plánují zásahy k rozvolnění zápoje především na kontaktu s navazujícími starými porosty a také maximální uvolnění korun všech vtroušených listnáčů a jedle. V provedených místech se pak počítá s hloučkovitou podsadbou, eventuálně s jí jedle, která se přirozeně doplní zmlazením dalších dřevin.

Následující text (s jiným druhem písma) je výňatkem z rozhodnutí Správy CHKO Beskydy č. j. SR/0214/MS/2024 ze dne 26. 2. 2025, kterým se stanovují **omezujiící podmínky pro lesní porosty na celém „beskydském majetku“ Biskupství ostravsko-opavského v rámci nového LHP** a týká se kategorií, do nichž jsou zařazeny porostní skupiny v PR Studenčany včetně ochranného pásma:

1. kategorie (porosty ponechané samovolnému vývoji nebo k němu směřující)

1A Porosty ponechané samovolnému vývoji - bez úmyslných i všech nahodilých těžeb včetně vyloučení přibližování dříví (viz § 2 vyhlášky č. 335/2006 Sb., kterou se stanoví podmínky a způsob poskytování finanční náhrady za újmu vzniklou omezením lesního hospodaření). Jedná se o ekologicky nejvzácnější, často až pralesovité lesní porosty s největším významem pro ochranu ptáků a především na tlející dřevo vázaných druhů rostlin, hub a živočichů; obecně se jedná o lokality s největším významem pro zachování biodiverzity. Tyto původní porosty se vyznačují dřevinnou skladbou odpovídající stanovišti, složitější strukturou, různověkostí či vysokým podílem ležícího a stojícího odumřelého dřeva a narušených stromů s dutinami.

V mapové příloze tohoto rozhodnutí Správy CHKO Beskydy jsou porosty kategorie **1A označeny červenou barvou**. Na tyto porosty lze následně čerpat náhradu újmy za ponechání lesa samovolnému vývoji.

V porostech kategorie 1A je výjimečně možné provést opatření proti šíření kalamitních druhů kůrovců,* a to **při silném a středním stupni napadení**** kůrovci, kdy lze mechanicky **asanovat ležící smrkové dříví drážkováním** pomocí speciálního nástavce na motorovou pilu či **prokřesáním kůry**, a to jen **do stadia vajíček nebo larev** kůrovců. Při posuzování stupně napadení se bude vycházet z platné české státní normy

č. 481000 – Ochrana lesa proti kůrovci na smrku pro lýkožrouta smrkového (*Ips typographus*) a lýkožrouta lesklého (*Pityogenes chalcographus*).

V ojedinělých případech je možné při uvedeném stupni kůrovcového napadení přistoupit, vždy po dohodě se Správou CHKO Beskydy, také k odkornění stromů nastojato; mimo pralesovité porosty s uváděným věkem nad 160 let a mimo nejvyšší polohy nad 1 000 m n. m. také k pokácení napadených stojících stromů a jejich následné asanaci drážkováním či prokřesáním kůry (vždy s ponecháním hmoty na místě k zetlení).

Poznámka:

**za aktivní kůrovcové stromy jsou považovány smrky, na kterých jsou přítomni dospělci a některá z vývojových stádií (vajíčka, larvy, kukly) kalamitních druhů kůrovců podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 101/1996 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o lesích, tj. lýkožrouta smrkového (*Ips typographus*) a lýkožrouta lesklého (*Pityogenes chalcographus*),*

***střední stupeň napadení – od 0,5 do 1 závrtu na 1 dm² povrchu kmene po ukončeném rojení; vyjadřuje se počtem závrtnů v nejvíce napadené části kmene a zjišťuje z 20 dm² souvislého povrchu kůry na jednom kmene, silný stupeň napadení – více než 1 závrt na 1 dm² povrchu kmene po ukončeném rojení; dále viz střední stupeň napadení.*

B Porosty směřující k ponechání samovolnému vývoji – bez úmyslných i nahodilých těžeb. Výjimkou jsou speciální jednorázové zásahy k úpravě dřevinné skladby nebo struktury porostu či ve prospěch chráněných druhů rostlin a živočichů a také nahodilé těžby smrku, ale pouze čerstvé, pro kůrovce atraktivní dřevní hmoty této dřeviny.

Při nahodilých těžbách zde budou ponechávány nové stojící smrkové pahýly bez zelených větví a také všechny staré, kůrovci opuštěné stojící i ležící smrkové souše, zlomy a vývraty a samozřejmě všechny listnáče a jedle. Variantně, zejména v případě rozptýlené nahodilé těžby, je vhodné po předchozím drážkování kůry či prokřesání motorovou pilou ponechávat na místě k zetlení také čerstvé dříví smrku. **Velikost plochy s odtěženým horním patrem ani při nahodilých těžbách nesmí přesáhnout 0,10 ha**, aby nedocházelo k fragmentaci porostu a k jeho ohrožení bořivým větrem v exponovaných hřebenových polohách či nadměrným stresem okrajových stromů z náhlého oslunění. V odůvodněných případech lze přistoupit k odkornění nastojato.

Do této kategorie jsou zařazeny také všechny porosty v rámci maloplošných zvláště chráněných území (MZCHÚ) - přírodní rezervace a památky, národní přírodní rezervace -, které zatím nejsou začleněny do kategorie 1A tedy včetně kulturních lesů, které jsou v MZCHÚ z arondačních důvodů. Zásahy v MZCHÚ probíhají podle platných plánů péče (konkrétní zásahy jsou v nich převzaty z tohoto rozhodnutí). Společně s porosty kategorie 1 A tvoří lesy v kategorii 1 B základ jádrových území Ptačí oblasti Beskydy.

Jedná se zpravidla o přírodě blízké lesy s vyšším podílem tlejícího dřeva a dutinových stromů. V současné době se zde oproti původním porostům vyskytuje většinou vyšší podíl smrku.

V mapové příloze rozhodnutí Správy CHKO Beskydy jsou porosty kategorie **1B označeny žlutou barvou**. Na tyto porosty nelze čerpat náhradu újm za ponechání lesa samovolnému vývoji, pouze z titulu omezení celkové výše těžeb při tvorbě LHP.

Zvláště nebezpečné stromy (např. silně nakloněné, nahnílé, nalomené a suché), které přímo ohrožují nemovitosti nebo provoz na komunikacích či turisticky značených stezkách je možné pokácet s ponecháním dřeva na místě k zetlení, a to pokud bude kácení nahlášeno 10 pracovních dnů předem Správě CHKO Beskydy, a ta nezareaguje vydáním stanoviska, kterým příslušnou těžbu omezí či zastaví. Toto omezení se netýká stromů již spadlých na lesní komunikace. Tyto stromy je možné zpracovat a části dřevní hmoty zasahující do komunikace i odvézt; stromy padlé přes lovecké pěšiny lze pouze přerézávat, což platí i pro dříví bránící transportu dřevní hmoty z okolních porostů.

Přílohy:

M4 – Lesnická mapa typologická

M5 – Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů

b) péče o vodní ekosystémy

V případě vodních toků, které zasahují do prostoru rezervace v pramenných částech, je zásadní do jejich přirozeného vývoje nijak nezasahovat, a to včetně neodklízení tlejícího dřeva. V případě vyhloubené tůně na lokalitě Jazera je podle vývoje stavu zazemnění potřeba dle metodiky AOPK provést odstranění sedimentu.

c) péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

V území se nelesní ekosystémy nevyskytují. Umělá bezlesí jsou pouze úzce liniová v rámci hlavních zpevněných lesních cest. Tyto se budou nadále udržovat standardním způsobem.

d) péče o populace a biotopy rostlin a hub (doporučení z jednotlivých inventarizačních průzkumů)

Mykofloristika (podle Wolfová, 2003)

Výskyt **vzácných druhů hub** horských acidofilních jedlobučin **podpořit vytvořením bezzásahové zóny**. Druhy vázané svou přítomností na existenci mizející jedle, která chybí ve střední věkové kategorii, podpořit další výsadbou či podsadbou. Dalšími dřevinami vhodnými pro výsadby s ohledem na potenciální výskyt vzácných druhů hub jsou jilm horský nebo javor klen. Základním managementovým opatřením je ponechávat maximum dřevní hmoty na místě k zetlení. Padlé dřevo smrku neodkornovat, aby nebyl narušen proces tlení.

Mechorosty (podle Mikulášková & Procházková, 2023)

V území se nachází velmi hodnotný pralesovitý porost. Patrná je měnící se druhová skladba dřevin v porostu, kdy oproti tlející dřevní hmotě téměř vymizely živé jedle. Opatření pro podporu jedle by byla přínosná i pro mechorosty, zvláště vzácné epixylické jätrovky, které jsou svým výskytem vázané na mrtvé kmeny právě jedlí a smrků. V rezervaci je ponecháno významné množství mrtvého dřeva, které je však koncentrováno v nepřístupných místech – velmi prudkých svazích a korytech potoků, zatímco v některých částech chybí. Vlhké tlející klády hostí rozvinutá společenstva mechorostů a mohou sloužit jako zdrojové populace pro osídlení dalšího mrtvého dřeva, je proto klíčové padlé stromy v rezervaci zachovat a nové taktéž ponechat na místě.

Cévnaté rostliny

Pro ochranu přírody na území rezervace je **z botanického hlediska** optimální bezzásahovost. S ohledem na pravděpodobné slábnutí populace oměje tuhého moravského (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*) je vhodné stav populace dále monitorovat. Bezzásahovost je aktuální zejména pro lesní porosty na prudkých svazích, kde by vzhledem k charakteru půdního pokryvu případná těžba vedla k silné erozi půdy. Na mírných svazích v dolní části rezervace je v druhotných smrčínách možná probírková těžba s následným dosazováním vhodných dřevin.

e) péče o populace a biotopy živočichů

Hmyz – saproxylické druhy a epigeičtí predátoři (podle Kabátek & Konvička, 2023)

Jako negativní faktor se z pohledu ochrany hmyzu vázaného na odumřelé dřevo jeví skládky dřeva na okraji PR i přímo v PR, a to zejména ve vegetačním období. Tyto skládky slouží jako atraktant pro řadu saproxylických druhů, které tam zalétají z území PR a následně s odvozem dřeva je území ochuzováno o tyto jedince, často včetně nakladených vajíček a larev. Proto je potřebné zajistit, aby se alespoň 500 m (lépe však 1 km) od rezervace nenacházely v období od 1. 5. do 31. 7. skládky dřeva.

Co se týká managementu ZCHÚ je optimální, aby veškeré mrtvé dřevo zůstalo na lokalitě až do stádia úplného rozpadu, a to včetně smrků. Pokud to jen trochu půjde, tak ani smrky neodkornovat. Dále je vhodné podporovat výsadbu a ochranu (zmlazení) jedle a kleny, příp. jilmu horského. V mladších

porostech je vhodné snížit zakmenění a snažit se vychovávat mohutné statné jedle (ty zejména) a buky, či jiné stromy. Starší stromy uvolňovat a zvyšovat jejich oslunění. Jako velmi vhodné by bylo, s ohledem na fragmentaci vhodných biotopů a snížení okrajového efektu, rozšířit území PR tak, aby byly spojeny všechny tři její části a tyto propojit i s PR Smrk a PR Malý Smrk, čímž by se vytvořilo jedno velké ZCHÚ.

Měkkýši (podle Myšák & Myšáková, 2021)

Pro uchování významných přírodních hodnot do budoucna je nutné udržet rozlohu i kvalitu přirozených lesů. Vhodný management by tak měl mít co možná nejvíce bezzásahový charakter. Lesní porosty by měly být zachovány jako původní jedlobukové pralesy a suťové lesy s významným zastoupením ušlechtilých listnáčů (jasany, javory, jilmy, lípy), jejichž opad obsahuje vápník v citrátové formě a má tak silně pozitivní vliv na malakofaunu. Obzvláště cenné jsou věkovité mohutné kleny s šupinatou kůrou, kterou hojně využívají dendrofilní měkkýši.

Výběrovou a skupinovou těžbou by mělo být také dosaženo věkového rozrůznění porostu. Obnova by měla být pouze přirozená, z přítomných mateřských dřevin, kterých je v PR dostatek. Vzhledem k vysokým stavům spárkaté zvěře je možné zmlazujícím dřevinám poskytovat skupinovou nebo individuální ochranu. Většina lesů by však měla být postupně ponechána samovolnému vývoji, aby se zlepšila prostorová struktura porostu a nabídka mikrostanovišť pro měkkýše (přítomnost vývrátů apod.). Významná část dřevní hmoty, včetně rozměrnějších kusů musí být ponechávána samovolnému rozkladu, přičemž je podstatné, aby zůstala neodkorněna, neboť právě místa pod kůrou využívají měkkýši jako své úkryty.

Obojživelníci (podle Křenek, 2019)

Základem managementu je pravidelná kontrola tůň v jižním segmentu rezervace (Jazera), a její pravidelné odbahňování. Četnost zásahů závisí na míře zazemňování, která by měla být kontrolována monitoringem v pětiletých intervalech. Revitalizace tůň by pak měla proběhnout v souladu se standardy AOPK.

Jako další podpůrné opatření je možné vykopat několik menších tůň na prameništích, která jsou popsána níže. Ve všech případech je třeba počítat s tím, že vlivem sněhu, extrémních srážek, opadu listů nebo činností černé zvěře, bude docházet k narušení či poškození těchto tůň, které je pak nutné kontrolovat. Problematické je to zejména právě na suťových prameništích s propustným podložím.

Velmi důležitým opatřením je maximální eliminace povrchového odtoku z cestní sítě a zadržení těchto vod v terénu. Po převedení vody pod cestními propustky je nutné rozbít soustředěný odtok do více proudnic roztažených co nejvíce do prostoru v kombinaci s provedením tůní. Velmi přínosné by bylo přehrazení silničních příkopů systémem přehrázek s přelivem, tak aby se voda zachytávala už v těchto příkopech. V jižním segmentu rezervace odvádí svážnice jdoucí nad tůní velkou část vody mimo tůň. Zde by stačilo provedení svodu v cestě a nasměrování povrchové vody do tůně.

Vliv na vodní režim v PR má nejen stávající cestní síť, která územím prochází, ale i cesty nad chráněnou lokalitou, proto je velmi důležité zrušit všechny nepoužívané přibližovací linky. Pro populace obojživelníků je důležité ponechávání veškerého tlejícího dřeva, které poskytuje dospělým jedincům úkrytové možnosti. Dřevo ležící v potocích vytváří členitost koryta toku a má také význam při zadržování vody.

Návrh lokalit k vyhloubení drobných lesních tůní (z důvodu nepřístupnosti možná pouze ruční práce):

- střední segment rezervace pod Investičkou z na drobném prameništi u mohutné jedle - vhodné na vykopání pouze menší tůňky do průměru 1 m,
- prameniště vhodné na kaskádu mělkých tůň o průměru kolem 1 m, kamenité podloží, vhodné spíše na krumpáč,
- prameniště v ochranném pásmu PR nad Investičkou, nyní v nově oplocené ploše pod starým jilmem (Myslíkovjan, 2025).

Přibližné umístění navrhovaných tůňek pro rozmnožování obojživelníků ve středním segmentu PR Studenčany.

Zásady myslivecké péče o zvěř

Dlouhodobě špatně odrůstá přirozené zmlazení jedle, javoru klenu a mléče, jeřábu ptačího či jilmu. Tyto, pro zvěř atraktivní, dřeviny trpí okusem pupenů, v pozdějším věku jsou vyšší jedinci poškozováni vytloukáním paroží, ohryzem a loupáním kůry. Byť se v posledním období situace s vysokými stavy zvěře poněkud zlepšuje, zůstávají škody spárkatou zvěří hlavním ekologickým problémem území. Ve vztahu k tetřevovitým je v okolí PR potřeba rovněž intenzivně lovit prase divoké a také tlumit lišky, jejichž stavy v důsledku plošné orální vakcinace proti vzteklině nepřírodně narostly. Na území PR ani v nejbližším okolí není možné zřizovat žádná příkrmovací zařízení a lizy pro zvěř včetně vnadišť u posedů.

Současné je nutné pracovat na zvyšování úživnosti honiteb (zejména vnášením chybějících listnáčů a jedle) a maximálně chránit velké šelmy, především vlka jako jediného účinného predátora jelení zvěře.

f) péče o útvary neživé přírody

V území se s výjimkou několika drobných skalních výstupů útvary neživé přírody nevyskytují a speciální péči proto nevyžadují.

g) zásady jiných způsobů využívání území

Jiné způsoby využívání území se nepředpokládají.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) lesy na lesních pozemcích

Konkrétní opatření v jednotlivých porostních skupinách (dílčích plochách) jsou obsažena v tabulkové příloze č. T1.

Přílohy:

T1 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

b) vodní toky

Ponechávají se zcela bez zásahu včetně neodklízení ležícího tlejícího dříví.

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Lesnické hospodaření v lesích ochranného pásma je stanoveno pro konkrétní porostní skupiny rozhodnutím Správy CHKO Beskydy, které bylo převedeno do nového LHP pro LHC BOO Ostravice. Porosty OP dle toho rozhodnutí spadají do kategorií 1b (blíže viz kapitola 3.1.1.) a dále do kategorií 2 a 3.

2. *kategorie (nepasečné lesy s výběrným principem hospodaření)*

V rámci uplatnění tohoto nepasečného hospodářského způsobu lze použít výběrný princip jednotlivý i skupinovitý. Maximální velikost jednorázově odcloněné plochy při skupinovitém výběru je 0,30 ha, přičemž minimálně po dobu platnosti tohoto LHP (2025 – 2034) tyto plochy nebudou záměrně propojovány. Takový plošný skupinovitý výběr bude prováděn především za účelem vnosu chybějících stanovištně původních dřevin nebo pro zlepšení struktury porostu uvolněním přirozené obnovy dřevin.

Cílem hospodaření s uplatňováním výběrných principů těžby dřeva je vytvoření stabilních, tloušťkově a výškově diferencovaných, víceetážových porostů. Mimo plochy odcloněné v rámci skupinovitého výběrného hospodářského způsobu bude na každém hektaru plochy porostní skupiny ponecháno minimálně 100 stromů mateřského porostu, aby nedošlo k přílišné fragmentaci lesního porostu a mohl být zachován i do budoucna výběrný princip hospodaření – výjimku z tohoto obecného pravidla tvoří případy, typicky na prudkých svazích v lanovkovém terénu, kde je možné tento počet mezi odcloněnými skupinami i během decennia snížit na 50 stromů na hektar. V mapové příloze rozhodnutí Správy CHKO Beskydy jsou porosty 2. kategorie označeny zelenou barvou.

3. *kategorie (porosty s podrostmým způsobem hospodaření)*

Do této kategorie jsou zařazeny všechny zbývající porosty v Ptačí oblasti Beskydy a EVL Beskydy na LHC BOO Ostravice, které nespádají do předchozích kategorií. Podrostmé principy hospodaření jsou zde uplatňovány v co největším rozsahu, pokud to umožňují přírodní podmínky a možnosti dopravního zpřístupnění porostů. Cílem je trvalost a bezpečnost produkce dříví při zabezpečení všech ostatních funkcí lesa. Bez zásahu do fyzického rozpadu zde budou ponechávány stojící pahýly (torza) po zlomech listnáčů a jedle. V příloze rozhodnutí Správy CHKO Beskydy nejsou porosty 3. kategorie označeny žádnou barvou.

TETŘEVÍ OBLASTI

Těžba dřeva v porostech 2. a výjimečně i 3. kategorie (nepatrné zastoupení) v rámci tetřevích oblastí Kněhyně – Čertův mlýn, Smrk a Trojačka dle schváleného regionálního akčního plánu pro tetřeva hlušce, bude prováděna tak, aby po ukončení těžby **zůstalo minimálně 50 stojících stromů na každém hektaru do fyzického rozpadu**. Zároveň zde platí další omezující podmínky pro nahodilé těžby jako u porostů 2. kategorie, konkrétně body 2. (ponechání všech listnáčů a JD a starého, kůrovci opuštěného dříví smrku), 3. (ponechání dřevní hmoty na prameništích), 4. (ponechání břehových porostů a dřeva v potocích) a 5. (ponechání klestu na místě).

V tetřevích oblastech Kněhyně – Č. mlýn, Smrk a Trojačka mohou probíhat úmyslné těžby dřeva včetně prořezávek v období mimo zimování, tok, hnízdění a vyvádění kuřat tetřeva a jeřábka tj. od 1.8. do 30.11.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Hranice zvláště chráněného území jsou přehledně a zřetelně označeny pruhovým značením a tabulemi se státním znakem v souladu s platnými vyhláškami. Pruhové značení je vyhotoveno na hraničních stromech v dostatečném počtu, zajišťujícím dobrou orientaci. Pruhovým značením (žlutou barvou) se původně rovněž označila hranice vyhlášeného (rozšířeného) ochranného pásma. Tento způsob vyznačení hranic ochranného pásma neurčuje žádný legislativní předpis, byl stanoven Správou CHKO Beskydy při vyhlášení rezervace. V praxi se vyznačení poměrně složitě vedené hranice ochranného pásma osvědčilo. V ochranném pásmu jsou navíc některé činnosti vázané na předchozí souhlas orgánu ochrany přírody, což podtrhuje význam vyznačení hranic ochranného pásma v terénu.

K zabezpečení vyhovujícího značení hranic území v terénu bude zhruba 1× za 10 let obnoveno pruhové značení, a to ideálně včetně vymezeného rozšířeného ochranného pásma. Kontrolovány a opravovány budou průběžně také označníky na hranici ZCHÚ včetně malých informačních cedulí ve formátu A4 s krátkým textem o významu a ochranných podmínkách PR Studenčany.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

a) vyhlášovací dokumentace

Beze změn. V teoretickém případě realizace záměru na propojení všech stávajících rezervací na Smrku do jednoho chráněného území, by se samozřejmě musela změnit i vyhlášovací dokumentace a také plán péče.

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech

Bez návrhu

c) ostatní

Bez návrhu.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Zejména z důvodu výskytu tetřeva a jeřábka je potřebné zvýšit kontrolní činnost dodržování omezení vstupu do rezervace (mimo značené stezky a lesní cesty), a to především v období od března do konce července, tj. v době toku, hnízdění a vyvádění kuřat tetřevovitých ptáků.

Úsilí orgánu ochrany přírody i vlastníka lesa by se mělo zaměřit na omezování nelegálních sportovně-rekreačních činností, tj. nedovoleného vjezdu terénních motocyklů a čtyřkolek, průjezdu snowboardistů, skialpinistů atd. – realizace prostřednictvím posílení strážní služby ochrany přírody a spolupráce s lesní a mysliveckou stráží a Policií ČR.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Území je možné ve vhodnou dobu využívat k odborným exkurzím a výzkumným účelům. Průběžně budou udržovány informační tabulky na označnicích a postupně obměňovány.

Pro zachování „ochranářské obslužnosti území“ (monitoring, průzkumy, odborné exkurze apod.) je nutné udržovat funkční průchodnou síť veřejnosti nepřístupných stezek v trasách starých loveckých chodníků – bez údržby nástupnických míst z lesních cest, která by jinak mohla navádět návštěvníky k nežádoucímu vstupu do porostů.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

S ohledem na skutečnost, že tyto průzkumy byly provedeny nedávno, počítá se spíše s monitoringem vybraných druhů nebo skupiny organismů – zejména oměje tuhého, ptáků a obojživelníků. Všechny průzkumy hlavních skupin organismů by pak bylo žádoucí zopakovat nejpozději po 20 letech. Výjimku představuje mykofloristický inventarizační průzkum, který byl proveden již před 20 lety a navíc tehdy jen jako orientační, nikoli komplexní. Sledovat zvolené indikátory.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Obnova pruhového značení (6,3 km)	6,3 km	2	40 000
Instalace či oprava informačních tabulí	7ks	2	35 000
Podsadba jedle	2 000 ks	2	120 000
Ochrana jedle a vzácných listnáčů proti zvěři repelenty	8 000 ks	10	160 000
Stavba – oprava oplocenek	500 m	2	220 000
Ruční hloubení tůň	6 ks (12 m ²)	2	50 000
Odstranění sedimentu z velké tůně bagrem	50 m ²	2	50 000
Údržba či obnova loveckých resp. exkurzních chodníků.	1km	2	90 000
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			765 000

Předpokládané orientační náklady jsou stanoveny pouze s ohledem na § 68 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. Finančně-právní stránka je vždy řešena až před realizací konkrétních zásahů.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

CULEK, M.; GRULICH, V.; LAŠTŮVKA, Z. et al. (2013). Biogeografické regiony České republiky. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita. 447 s., 1 mapa. ISBN 978-80-210-6693-9.

DEMEK, J.; MACKOVČIN, P. (2014). Zeměpisný lexikon ČR. Hory a nížiny.. Vydání 3. přepracované. Brno: Mendelova univerzita v Brně. 305 s. ISBN 978-80-7509-113-0.

FARKAČ, J.; KRÁL, D.; ŠKORPÍK, M. (eds.) (2005). Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí: Red list of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Vydání první. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. 760 s. ISBN 80-86064-96-4.

CHOBOT, K.; NĚMEC, M. et al. (2017). Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. 1. Praha: AOPK ČR. 181 s. Příroda, 34. ISBN 978-80-88076-46-9.

CHYTRÝ, M.; KUČERA, T.; KOČÍ, M.; GRULICH, V. & LUSTYK, P. [eds] (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. – AOPK ČR, Praha.

CHYTRÝ, M. (ed.) (2007). Vegetace České republiky 1. Travná a keříčková vegetace: Vegetation of the Czech Republic 1. Grassland and Heathland Vegetation. Vydání 1. Praha: Academia. 526 s. ISBN 978-80-200-1462-7.

CHYTRÝ, M. (ed.) (2009). Vegetace České republiky 2. Ruderální, plevelová, skalní a suťová vegetace. Vegetation of the Czech Republic 2. Ruderal, Weed, Rock and Scree Vegetation. Vyd. 1. Praha: Academia. 520 s. ISBN 978-80-200-1769-7.

CHYTRÝ, M. (ed.) (2011). Vegetace České republiky. 3. Vodní a mokřadní vegetace: Vegetation of the Czech Republic. 3. Aquatic and Wetland Vegetation. Vydání 1. Praha: Academia. 827 s. ISBN 978-80-200-1918-9.

GRULICH, V.; CHOBOT, K. et al. (2017). Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. 1. Praha: AOPK ČR. 178 s. Příroda, 35. ISBN 978-80-88076-47-6.

HÁJKOVÁ, A. & HOLUŠA, O. (2005): Nová maloplošná zvláště chráněná území v Beskydském bioregionu (ČR). – Práce a Stud. Muz. Beskyd (Přírodní vědy) 15: 207–216.

- HEJDA, R.; FARKAČ, J.; CHOBOT, K. (eds.) (2017). Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. 1. Praha. 611 s. Příroda, 36. ISBN 978-80-88076-53-7.
- HLISNIKOVSÝ, D. (2023): Inventarizační průzkum PR Studenčany, flóra (cévnaté rostliny). – Ms., depon. in.
- HOLEC, J.; BERAN, M. (ed.) (2006). Červený seznam hub (makromycetů) České republiky. Příroda. 24, s. 282. ISSN 1211-3603.
- HRADECKÝ, J. & PÁNEK, T. (2003): Geomorfologická charakteristika PR Studenčany. – Ms., depon in: Správa CHKO Beskydy, Rožnov pod Radhoštěm.
- KABÁTEK, P. & KONVIČKA, O. (2023): Inventarizační průzkum saproxylického hmyzu a epigeických predátorů v PR Studenčany.
- KŘENEK, D. (2003): Ornitologický inventarizační průzkum masivu Smrku – území navržených a stávajících PR (Smrk, Studenčany) s komentářem k optimálnímu managementu území z pohledu druhové ochrany, Depon in: Správa CHKO Beskydy, Rožnov pod Radhoštěm
- KŘENEK, D. (2006): Studie - Vymezení jádrových území a navržení přírodě blízkého hospodaření v lesích s ohledem na zachování ptačích druhů jako předmětů ochrany v ptačích oblastech Horní Vsacko a Beskydy. Arion - Sdružení přírodovědců a ochránců přírody.
- KURAS, T. (2003): Inventarizační průzkum motýlů (Lepidoptera) nPR Studenčany s komentářem k optimálnímu managementu území z pohledu druhové ochrany, Depon in: Správa CHKO Beskydy, Rožnov pod Radhoštěm
- MENČÍK, E. et al. (1983): Geologie Moravskoslezských Beskyd a Podbeskydské pahorkatiny. ÚÚG, Praha.
- MENČÍK, E. & TYRÁČEK, J. (1985): Geologická mapa Moravskoslezských Beskyd a Podbeskydské pahorkatiny 1:100 000. ÚÚG, Praha.
- MÍCHAL, I.; PETŘÍČEK, V. et al. (1999): Péče o chráněná území II. – Lesní společenstva, AOPK ČR, 713 pp.
- MIKULÁŠKOVÁ, E. & PROCHÁZKOVÁ, J. (2023): Bryologický inventarizační průzkum PR Studenčany – mechorosty.
- MYŠÁK, J. & MYŠÁKOVÁ, R. (2021): Inventarizace MZCHÚ – suchozemští měkkýši PR Studenčany.
- NEUHÄUSLOVÁ Z. et al. (1998): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Academia, Praha.
- PÁNEK, T. (2003): Morfostruktury východní části Západních beskyd. (Disertační práce) Geografický ústav SAV, Bratislava, 135 s. + přílohy.
- PRŮŠA E. (2001): Pěstování lesů na typologických základech, Lesnická práce, 502 PP
- QUITT, E. (1971): *Klimatické oblasti Československa*. Academia. Studia Geographica, 16. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, Brandýs n.L. pobočka: Frýdek-Místek (1998). OPRL Přírodní lesní oblast č. 40 Beskydy.
- ROHÁČEK, J.; ŠEVČÍK, J. & VLK, P. [eds] (2013): Příroda Slezska, Opava, 478 pp
- SERVUS, M et al. (2003): Plán péče pro PR Studenčany na období 2004–2014, Depon in: Správa CHKO Beskydy, Rožnov pod Radhoštěm
- SKALICKÝ, V. (1988): Regionálně fyto geografické členění. – In: Hejný S. et Slavík B. [red.]: Květena České socialistické republiky, 1: 103 – 121, Academia, Praha.

- STANOVSKÝ, J. (2003): Inventarizační průzkum brouků (Coleoptera) navrhovaných přírodních rezervací v masivu Smrku. Depon in: Správa CHKO Beskydy, Rožnov pod Radhoštěm
- VRŠKA, T. & HORT, L. 2003. Základní kriteria a parametry pro hodnocení "přirozenosti" lesních porostů. Brno: AOPK ČR.
- WOLFOVÁ, J. (2003): Orientační mykofloristický průzkum PR Studenčany s komentářem k optimálnímu managementu území z pohledu druhové ochrany, Depon in: Správa CHKO Beskydy, Rožnov pod Radhoštěm
- ŽALOUDÍK, V. (1983): Historie lesů na bývalém LHC Ostravice a LHC Staré Hamry. Lesprojekt Brandýs nad Labem, Pobočka Frýdek – Místek.
- ŽALOUDÍK, V. (1984): *Historie lesů ve II. A III. Cyklu* (všeobecné a speciální šetření). – pp. 134 Ms. [Depon in Lesprojekt Brandýs n. labem, pobočka Frýdek-Místek]. – textová + mapová část.

Internet:

Český hydrometeorologický ústav, Odbor klimatologie -

<http://www.chmi.cz/meteo/ok/infklim.html>

Hydroekologický informační systém VÚV T.G.M., Mapy a data -

<http://heis.vuv.cz/data/spusteni/identchk.asp?typ=0>

Laboratoř geoinformatiky Univerzity J.E.Purkyně, Prezentace starých mapových děl z území Čech, Moravy a Slezska - <http://oldmaps.geolab.cz/>

Turistické mapy portálu mapy.cz - <http://www.mapy.cz>

Ústav územního rozvoje - <http://www.uur.cz/>

AOPK Praha; <http://drusop.nature.cz/>

Územně identifikační registr ČR; <http://www.isu.cz/uir/scripts/index.asp>

4.3 Seznam používaných zkratk

IP – inventarizační průzkum

IUCN – Světový svaz ochrany přírody

LHC – lesní hospodářský celek

LHO – lesní hospodářská osnova

LHP – lesní hospodářský plán

LT – lesní typ

MZCHÚ – maloplošné zvláště chráněné území

OP – ochranné pásmo

OPRL – Oblastní plány rozvoje lesů

PLO – přírodní lesní oblast

PR – Přírodní rezervace

SLT – soubor lesních typů

ZCHÚ – zvláště chráněné území

4.4. Podklady pro plán péče zpracoval

Na zpracování se podíleli:

Mgr. Tomáš Myslikovjan, Ing. Jaroslav Müller – AOPK Ř, RP Moravskoslezské

ČSOP Salamandr – příprava podkladů

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

5. Přílohy

Tabulky: Příloha T1 – **Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich**
(Tabulka k bodu 2.4.1 a k bodu 3.1.2).

Mapy: Příloha M1 – **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 – **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M3 – **Mapa dílčích ploch a objektů**

Příloha M4 – **Lesnická mapa typologická**

Příloha M5 – **Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů**

Vrstvy: Příloha V1 – **Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch**

Protokol o způsobu vypořádání připomínek, kterým se zároveň plán péče schvaluje

Tabulka T1 – Popis lesních porostů a výčet doporučených zásahů v nich k bodu 2.4.1 a k bodu 3.1.2

označení JPRL/dílčí plochy	část JPRL/dílčí plochy	výměra (ha)	číslo rámcové směrnice/ porostní typ	dřeviny	zastoupení dřevin (%)	stupeň příroze -nosti	doporučený zásah	naléha vost	Poznámka (další charakteristika, významné druhy atd.)
Popis porostní skupiny: Sřední segment, nad Investičkou - výjimečný pralesovitý porost jedlové bučiny s jednotlivě vtroušeným SM a mohutnými KL. JD se zmlazuje zejména v horní části. Doupné stromy, tlející dřevo velkých dimenzí. Mimořádný význam pro ochranu biodiverzity původních lesů, jádrové území PR.									
401 D 17/7	7	5,62	1/B	BK	99	2	Ponechat samovolnému vývoji bez úmyslné i nahodilé těžby a přibližování dřeva. Pokračovat v ochraně JD.		Samovolný vývoj od roku 2004
				SM	1				
	17			BK	62				
				JD	13				
				KL	20				
				SM	5				
Popis porostní skupiny: Severní segment nad Investičkou- fragment přirozeného bukového porostu s vysokým podílem KL a několika SM. Velmi diferencovaná spodní etáž s dominantním BK. Doupné stromy, tlející dřevo, velký význam pro zachování biodiverzity, jádrové území PR.									
403 E 16/3	3	1,08	1/B	BK	95	3a	Ponechat samovolnému vývoji bez úmyslné i nahodilé těžby a přibližování dřeva.		Samovolný vývoj od roku 2004.
				SM	5				
	16			BK	78				
				SM	20				
				KL	2				
415 C 556									zpevněná lesní cesta - 1L
Popis porostní skupiny: Severní segment - pruh výškově velmi diferencované bukové tyčoviny se SM a vtroušenými dalšími listnáči na prudkém suťovém svahu nad potokem Kyčerov. Po odtěžení horního patra (před vyhlášením rezervace) jednotlivě výstavky BK a KL, ležící tlející dřevo.									
415 C 4/3a	3a	1,41	1/B	BK	85	4	Ponechat samovolnému vývoji bez úmyslné i nahodilé těžby a přibližování dřeva.		Samovolný vývoj od roku 2025
				JD	5				
				SM	10				
	4			BK	90				
				SM	10				
Popis porostní skupiny: Severní segment - výjimečný přirozený porost BK a KL se SM a několika JD na prudkém suťovém svahu mezi Investičkou a potokem Kyčerov. Prameniště, místy květnaté bylinné patro, bohatě strukturováno, ve spodní etáži dominuje BK, v horní mohutný původní SM. Doupné stromy, tlející dřevo velkých dimenzí. Mimořádný význam pro ochranu biodiverzity původních suťových lesů, jádrové území PR									
415 C 16/3b	3b	3,46	1/B	BK	100	3a	Ponechat samovolnému vývoji bez úmyslné i nahodilé těžby a přibližování dřeva.		Samovolný vývoj od roku 2004
	16			BK	50				
				SM	7				
				KL	43				

označení JPRL/dílčí plochy	část JPRL/dílčí plochy	výměra (ha)	číslo rámcové směrnice/porostní typ	dřeviny	zastoupení dřevin (%)	stupeň přiroze -nosti	doporučený zásah	naléha vost	Poznámka (další charakteristika, významné druhy atd.)
416 A 106									lesní skládka
416 A 555									zpevněná lesní cesta - 1L
Popis porostní skupiny: Oplocenka s výsadbou JD s náletem SM a BK (KL, JR) po odtěžení skupiny SM pod Investičkou									
416 A 1		0,07	1/B	JD	90	4	Ponechat samovolnému vývoji bez úmyslné i nahodilé těžby a přibližování dřeva.		Samovolný vývoj od roku 2025
				JLH	10				

Popis porostní skupiny: Střední segment - přírodě blízký bukový porost s KL a SM ve svahu pod Investičkou. Na světlinách a v blízkosti cesty spodní etáž s dominantním BK; v severní části po prosvětlení s výběrem SM hloučkovité podsadby JD - trpí škodami zvěří, místy pomalý růst zvýšeným zástínem. Doupné stromy, tlející dřevo. Velký význam pro ochranu biodiverzity									
416 A 11		9,64	1/B	BK	75	4	Ponechat samovolnému vývoji bez úmyslné i nahodilé těžby a přibližování dřeva.		Samovolný vývoj od roku 2025
				KL	5				
				SM	20				
Popis porostní skupiny: Střední segment - přirozený bukový porost s KL a pravděpodobně původním SM ve svahu pod Investičkou. Bohatě strukturováno, ve spodní etáži dominuje BK, JD z podsadby decimovaná zvěří. Doupné stromy, tlející dřevo. Velký význam pro ochranu biodiverzity, jádrové území PR.									
416 A 13/2	2	3,52	1/B	BK	90	3a	Ponechat samovolnému vývoji bez úmyslné i nahodilé těžby a přibližování dřeva.		Samovolný vývoj od roku 2015
	13			JD	10				
				BK	85				
				KL	10				
				SM	5				
417 F 556									zpevněná lesní cesta - 1L
Popis porostní skupiny: Střední segment, pod Investičkou - výjimečný pralesovitý porost jedlové bučiny s jednotlivě vtroušeným SM a mohutnými KL. Zmlazení JD ničeno zvěří. Doupné stromy, tlející dřevo velkých dimenzí. Mimořádný význam pro ochranu biodiverzity původních lesů, jádrové území PR									
417 F 17/8	8	3,51	1/B	BK	100	2	Ponechat samovolnému vývoji bez úmyslné i nahodilé těžby a přibližování dřeva.		Samovolný vývoj od roku 2004
	17			BK	63				
				KL	6				
				SM	13				
				JD	18				
418 C 103									lesní skládka
418 C 105									lesní skládka

označení JPRL/dílčí plochy	část JPRL/dílčí plochy	výměra (ha)	číslo rámcové směrnice/porostní typ	dřeviny	zastoupení dřevin (%)	stupeň přiroze -nosti	doporučený zásah	naléhavost	Poznámka (další charakteristika, významné druhy atd.)
418 C 589									zpevněná lesní cesta - 2L
Popis porostní skupiny: Růstově diferencovaná smrkobuková tyčovina v okraji starého porostu									
418 C 3		0,20	1/A	BK SM	35 65	5	Pouze uvolnit listnáče a JD úrovňovým zásahem ve SM, jinak bez zásahu.		Intenzita zásahu SM – dle TP, BK – 0%
Popis porostní skupiny: Růstově diferencovaná smrková tyčovina s příměsí BK (JD, KL) až nastávající kmenovina v pruhu mezi starými porosty									
418 C 4		0,98	1/A	BK SM	5 95	5	Úrovňovým zásahem uvolnit všechny listnáče a JD. Ponechat všechny zlomy a souše.		Intenzita zásahu SM – dle TP, BK – 0%
Popis porostní skupiny: Růstově diferencovaná bukosmrková nastávající kmenovina s vtroušeným KL a JD v pruhu mezi starými porosty									
418 C 5		2,42	1/A	BK SM	25 55	5	Úrovňovým zásahem uvolnit všechny listnáče a JD, intenzivně proředit také na kontaktu se starým porostem. Ponechat všechny staré zlomy, souše a vývraty. U BK pouze uvolnit jednotlivě vtroušené JD a KL, hmotu nechat na místě k zetlení.		Intenzita zásahu SM – dle TP, BK – 0%
Popis porostní skupiny: Růstově diferencovaná bukosmrková nastávající kmenovina s vtroušeným KL a JD v pruhu mezi starými porosty									
418 C 6		0,51	1/A	BK SM	75 25	5	Úrovňovým zásahem uvolnit všechny listnáče a JD, ponechat všechny staré zlomy, souše a vývraty, do mezer dle potřeby podsadit JD. U BK pouze uvolnit jednotlivě vtroušené JD a KL, hmotu nechat na místě k zetlení.		Intenzita zásahu SM – dle TP, BK – 0%
Popis porostní skupiny: Přírodě blízký porost buku s příměsí smrku. SM je soustředěn do střední části, kde plošně podrůstá bukovou spodní etáží. Ve východní části výrazně zastoupen KL - bohaté bylinné patro, jednotlivě mohutné SM se znaky horského ekotypu, celoplošně růstově diferencované přirozené zmlazení BK, KL, méně i SM a vzácně JD. Jádrové území rezervace.									
418 C 14a		7,39	1/B	BK KL SM	70 5 25	3a	Ponechat samovolnému vývoji bez úmyslné i nahodilé těžby a přibližování dřeva.		Samovolný vývoj od roku 2025
Popis porostní skupiny: Přírodě blízký smíšený porost, v horní etáži stromy s rozložitými korunami, zřejmě v minulosti ovlivněno pastvou v hřebenových polohách. V části s převládající kulturní smrčinou po silném proředění úmyslnou těžbou s následnou podsadbou JD zde vzniká víceetážový přírodě blízký porost. JD i přes poškození zvěří má perspektivu dalšího vývoje									
418 C 14b/7/2	2 7 14b	1,23	1/B	BK JD SM BK SM BK SM	2 75 23 5 95 50 50	3a	Ponechat samovolnému vývoji bez úmyslné i nahodilé těžby a přibližování dřeva.		Samovolný vývoj od roku 2025

označení JPRL/dílčí plochy	část JPRL/dílčí plochy	výměra (ha)	číslo rámcové směrnice/porostní typ	dřeviny	zastoupení dřevin (%)	stupeň přiroze -nosti	doporučený zásah	naléhavost	Poznámka (další charakteristika, významné druhy atd.)
Popis porostní skupiny: Přírodě blízký až pralesovitý porost buku, smrku a javoru s vtroušenou jedlí. Nerovnoměrně zapojená kmenovina s četným diferencovaným zmlazením BK SM (JD). SM původního ekotypu velkých dimenzí. Doupné stromy, padlé dřevo.									
418 C 17		5,19	1/B	BK	65	2	Ponechat samovolnému vývoji bez úmyslné i nahodilé těžby a přibližování dřeva.		Samovolný vývoj od roku 2015
				KL	8				
				SM	27				
418 F 104									tůň
418 F 591									zpevněná lesní cesta - 2L
Popis porostní skupiny: přírodě blízký porost s dominancí kleny. Zejména ve žlebu velké množství suti. Diferencovaná kmenovina s četným různověkým zmlazením, doupné stromy, tlející dřevo. Hojně semenáčky BK a KL, bohaté bylinné patro. Podél cesty SM, BK podrost. Jádrové území PR Studenčany									
418 F 13a		4,72	1/B	BK	35	3a	Ponechat samovolnému vývoji bez úmyslné i nahodilé těžby a přibližování dřeva.		Samovolný vývoj od roku 2015
				KL	30				
				SM	35				
Popis porostní skupiny: úzký pruh přírodě blízkého porostu s dominancí kleny na suti v kamenném žlebu. Bohaté bylinné patro. Jádrové území PR Studenčany (jižní segment),									
418 F 13b		0,49	1/B	BK	90	3a	Ponechat samovolnému vývoji bez úmyslné i nahodilé těžby a přibližování dřeva.		Samovolný vývoj od roku 2015
				KL	10				

Vysvětlivky:

JPRL - jednotka prostorového rozdělení lesa, RS - rámcová směrnice v textové části plánu péče, SM – smrk ztepilý, JD – jedle bělokorá, BK – buk lesní, KL – javor klen, JIH – jilm horský

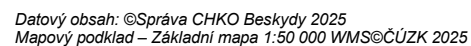
1) označení JPRL platné v období 2025–2034

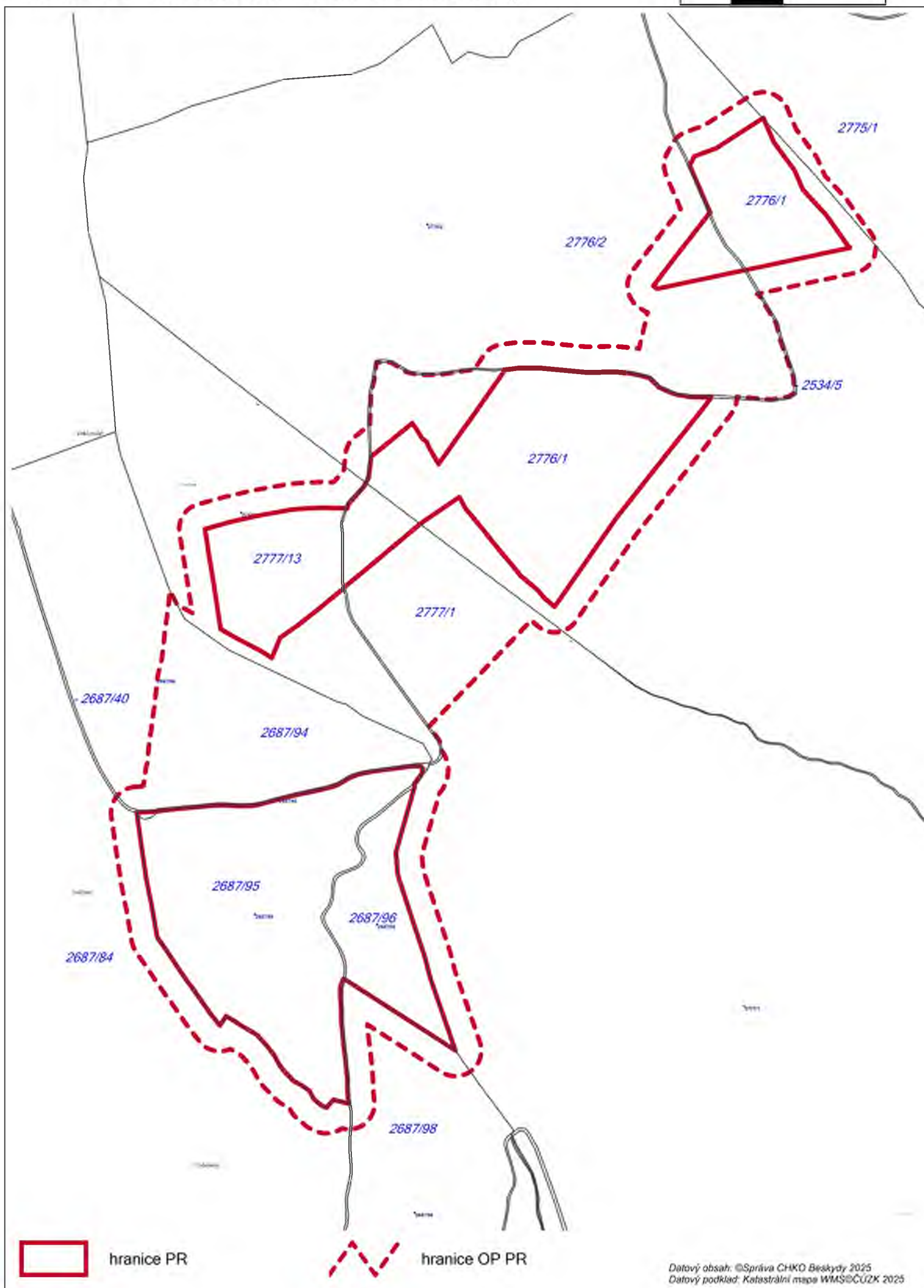
2) plošný podíl dřevin dle LHP/LHO

3) stupeň přirozenosti podle následujícího členění: 1 – les původní, 2 – les přírodní, 3 – les přírodě blízký, 4 – les nově ponechaný samovolnému vývoji, 5 – les významný pro biodiverzitu, 6 – les produkční, 7 – les nepůvodní

4) stupeň naléhavosti jednotlivých zásahů, podle následujícího členění:

1. stupeň - zásah nutný (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň - zásah potřebný (jeho neprovedení neohrožuje existenci předmětu ochrany, zhorší však jeho kvalitu),
3. stupeň - zásah doporučený (odložitelný, jeho neprovedení v období platnosti plánu péče neohrožuje existenci ani kvalitu předmětu ochrany, jeho provedení však povede k jeho zlepšení).

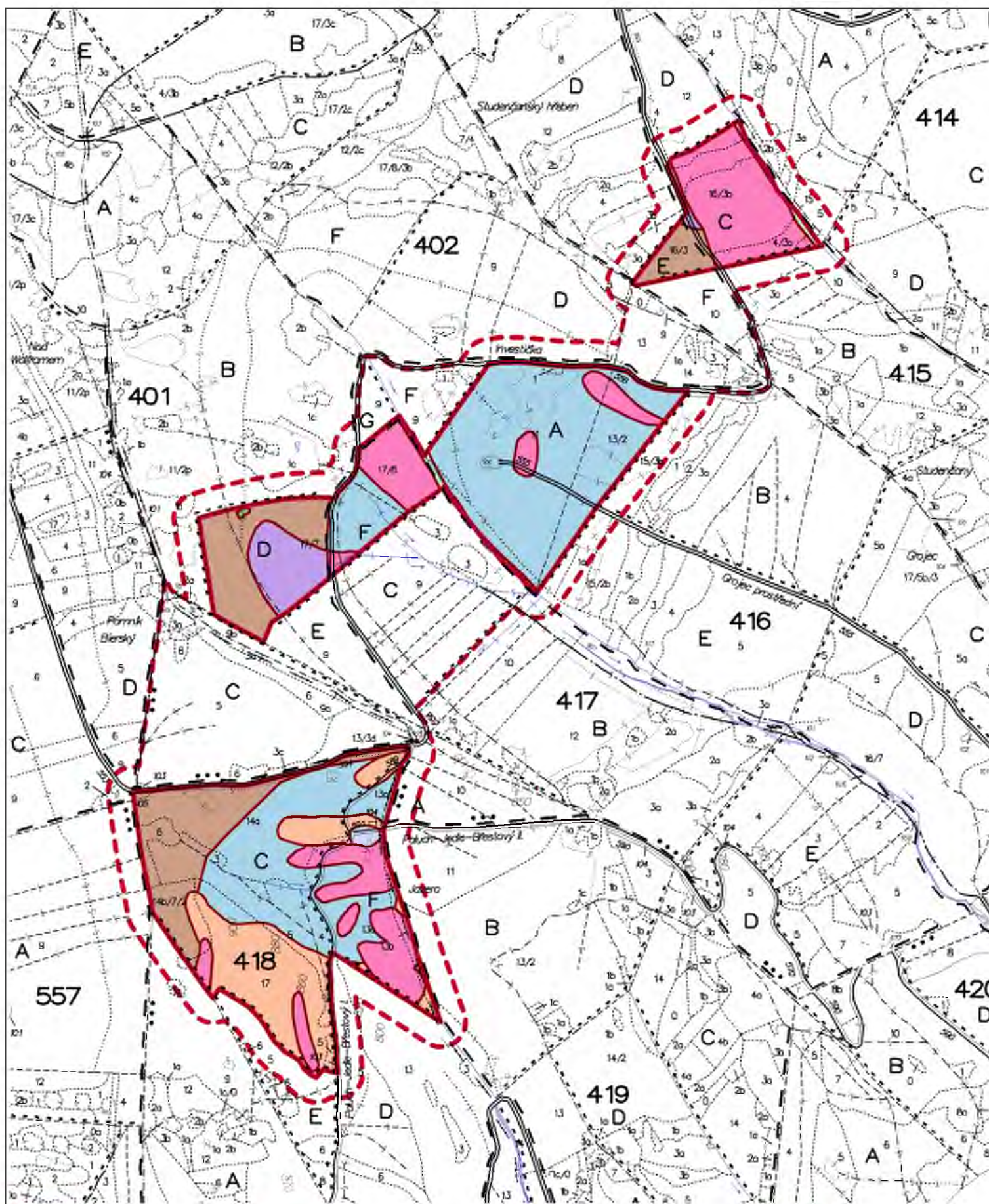
hranice PR

hranice OP PR

Plán zásahů

Úrovňovým zásahem uvolnit všechny listnáče a JD

	hranice PR		5F - Svěží kamenitá jedlová b.		5V - Vlhká jedlová bučina		6V - Vlhká smrková bučina
	hranice OP PR		5S - Svěží jedlová bučina		6F - Svěží kamenitá smrková		
	5B - Bohatá jedlová bučina		5U - Úžlabní jasanová javorin		6S - Svěží smrková bučina		

